
NÄIN MONIKKOPERHEET PYÖRITTÄISIVÄT NIPSULAA

Selvitys monikkoperheiden sosiaalisen ja tiedollisen tuen tarpeista

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Sosiaalialan koulutusohjelma

Hämeenlinna 27.5.2011

Johanna Kero

Sirja Myller

Sosiaalialan koulutusohjelma
Hämeenlinna

Työn nimi Näin monikkoperheet pyörittäisivät Nipsulaa - Selvitys monikkoperheiden sosiaalisen ja tiedollisen tuen tarpeista.

Tekijät Johanna Kero ja Sirja Myller

Ohjaava opettaja Päivi Mäntyneva

Hyväksytty _____ . _____ . 20 _____

Hyväksyjä

HÄMEENLINNA
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagoginen kasvatus

Tekijät	Johanna Kero ja Sirja Myller	Vuosi 2011
Työn nimi	Näin monikkoperheet pyörittäisivät Nipsulaa – Selvitys monikkoperheiden sosiaalisen ja tiedollisen tuen tarpeista.	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön toimeksiantaja, Nipsula, on Hämeen ammattikorkeakoulun avoin varhaiskasvatusympäristö. Opinnäytetyön tarkoituksena oli löytää kehitysideoita, joita voitaisiin hyödyntää Nipsulan monikkoperhetoiminnassa. Ideoita toiminnan kehittämiseksi kartoitettiin sähköisellä kyselylomakkeella.

Opinnäytetyön teoria koostui avoimen varhaiskasvatustoiminnan kuvauksesta, jossa perehdyttiin Nipsulan toimintaan, sosiaaliseen tukeen sekä osallisuuteen. Lapsiperhearjen haasteet sekä vanhemmuus koskettavat myös monikkoperheitä, jonka lisäksi monikkoperheiden sosiokulttuuriseen todellisuuteen liittyviä erityispiirteitä, kuten monikoiden sisarusuhdetta ja identiteetin muodostumista kuvattiin teoriaosuudessa. Opinnäytetyössä tutustuttiin myös aiempiin tutkimuksiin liittyen monikkoperheisiin ja avoimeen varhaiskasvatukseen.

Kyselylomakkeessa selvitettiin monikkoperheiden sosiaalisen ja tiedollisen tuen tarpeita suljetuilla ja avoimilla kysymyksillä. Vastaajia sähköiseen kyselylomakkeeseen etsittiin internetistä, lapsiperheiden keskustelupalstoilta. Lisäksi kyselylomakkeeseen vastaajia saatiin Nipsulan ja Mannerheimin lastensuojeluliiton kautta.

Tuloksien mukaan monikkoperheet toivoivat vertaistukea sekä tietoa liittyen monikkoperheiden erityispiirteisiin. Tällaiselle toiminnalle oli siis vastausten perusteella kysyntää. Nipsulan toiminta ei välttämättä tavoita kaikkia monikkoperheitä, joten parempi tiedottaminen toiminnasta voisi tuoda asiakkaiksi lisää monikkoperheitä.

Avainsanat Monikkoperheet, avoin varhaiskasvatus, vertaistuki, sosiaalinen tuki

Sivut 31 s, + liitteet 7 s.

HÄMEENLINNA

Degree programme of social services
Socialpedagogical Education

Authors	Johanna Kero and Sirja Myller	Year 2011
Subject of Bachelor's thesis	How Multiple Birth Families Would Run Nipsula A Survey of Multiple Birth Families' Needs for Social and Informational Support	

ABSTRACT

The commissioner of the thesis was Nipsula, which is an open early childhood education environment at HAMK University of Applied Sciences. The purpose of this study was to search for ideas which could be used to develop the activities for multiple birth families in Nipsula. The ideas were gathered with an electronic questionnaire.

The theoretical part of the thesis describes open early childhood education and deals with the activities in Nipsula, social support and participation. In addition, the thesis gives an insight into the sociocultural reality of multiple birth families. Challenges of parenthood and everyday life of families with children concern multiple birth families as well. Multiple birth families also have special challenges to consider such as relationship between siblings and a multiple child's identity formation. The thesis explores these special needs and introduces previous studies regarding multiple birth families and open early childhood education.

The data were collected using a survey which had both structured and unstructured questions. The focus of the questions was multiple birth families' needs for social and informational support. Respondents were searched via Internet from platforms for families with children. In addition, respondents were found in Nipsula and Mannerheim League for Child Welfare.

The results show that multiple birth families wish for peer support and information concerning their special needs and hence there is a demand for this type of activity. More information about the activities in Nipsula should be available in order to encourage more multiple birth families to participate in the activities.

Keywords Multiple birth family, open early childhood education (ECE), peer support, social support

Pages 31 p + appendices 7 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	AVOIN VARHAISKASVATUSTOIMINTA	2
2.1	Nipsula – Hämeen ammattikorkeakoulun avointa varhaiskasvatustoimintaa.....	3
2.2	Sosiaalinen tuki	3
2.3	Osallisuus	4
2.4	Aiemmat tutkimukset	5
3	MONIKKOPERHEIDEN SOSIOKULTTUURINEN TODELLISUUS.....	6
3.1	Lapsiperhearjen haasteet nykypäivän Suomessa.....	7
3.2	Vanhemmuus.....	7
3.3	Monikkoperheet	8
3.4	Monikoiden sisarusuhde ja identiteetin muodostuminen	9
3.5	Aiemmat tutkimukset	10
4	TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	12
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS.....	12
5.1	Aineiston hankintamenetelmä.....	13
5.2	Aineiston analyysimenetelmä	14
5.3	Tutkimuksen luotettavuus	15
6	TUTKIMUSTULOKSET	16
6.1	Vastaajien taustatietoja.....	16
6.2	Vastaajien toivomukset Nipsulan kehittämiseksi.....	17
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	23
7.1	Monikkoperheiden tiedollisen tuen tarpeeseen vastaaminen	23
7.2	Monikkoperheiden sosiaalisen tuen tarpeeseen vastaaminen	24
7.3	Aineistosta nousseita ideoita Nipsulan toiminnan kehittämiseksi	25
8	POHDINTA.....	26
	LÄHTEET	28

LIITE 1. Internet kysely monikkoperheille

LIITE 2. Saatekirje kyselyyn

1 JOHDANTO

Vertaisilta saatava tuki on monikkoperheille korvaamatonta. Useamman kuin yhden lapsen syntyminen kerralla tuo mukanaan monia erityispiirteitä ja haasteita. Avoin varhaiskasvatustoiminta on yksi toimija, joka tarjoaa tilaisuuden ja paikan kohdata vertaisiaan. Hämeen ammattikorkeakoulun avoin varhaiskasvatuspalvelu Nipsula, järjestää monikkoperheille suunnattua toimintaa. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on ollut kehittää monikkoperhetoimintaa niin, että se vastaisi paremmin asiakkaiden toiveisiin ja tarpeisiin.

Opinnäytetyössä teoreettisia lähtökohtia ovat avoin varhaiskasvatustoiminta sekä monikkoperheiden sosiokulttuurinen todellisuus. Sosiaalipedagogi Ezequiel Ander-Egg on todennut, että kulttuuri ei voi olla koskaan universaalia vaan se on suhteellista eli jokainen ymmärtää maailmaa omasta näkökulmastaan (Hämäläinen & Kurki 1997, 218). Tästä syystä on tärkeää selvittää, mitä sosiokulttuurinen todellisuus voisi tarkoittaa juuri kyseisen ihmisryhmän kohdalla. Teoriaosuudessa on kerrottu Hämeen ammattikorkeakoulun avoimesta varhaiskasvatuspalvelusta, Nipsulasta, sosiaalisesta tuesta, ehkäisevästä perhetyöstä sekä osallisuudesta. Monikkoperheiden sosiokulttuurisen todellisuuden esittely on muodostettu kuvaamalla lapsiperhearjen haasteita nykypäivän Suomessa, vanhemmuutta, monikkoperheitä sekä monikoiden sisarusuhdetta ja identiteetin muodostumista. Aiempia tutkimuksia on etsitty sekä avoimesta varhaiskasvatus-toiminnasta, että monikkoperheisiin liittyen.

Tutkimustehtävänä opinnäytetyössä on ollut kartoittaa kyselytutkimuksen avulla monikkoperheiden toivomuksia ja ideoita Nipsulan toiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena on ollut saada selville monikkoperheiden sosiaalisen ja tiedollisen tuen tarpeita, jotta palvelua voitaisiin kehittää paremmin monikkoperheiden tarpeita vastaavaksi.

Aineiston keruu suoritettiin internet-kyselylomakkeella. Vastaajia saatiin Nipsulasta ja Mannerheimin lastensuojeluliiton kautta sekä ilmoittamalla kyselystä internetissä, lapsiperheille tarkoitetuilla keskustelupalstoilla.

2 AVOIN VARHAISKASVATUSTOIMINTA

Laissa (PhL 36/1973 1:1 §) avointa varhaiskasvatustoimintaa kutsutaan leikkitoiminnaksi, joksi sitä on kutsuttu aina 2000-luvun vaihteeseen asti ja lisäksi puhutaan muusta varhaiskasvatustoiminnasta. Leikkitoimintaa Suomessa on ollut jo 1900-luvun alusta kesäleikkipuistotoiminnan ja myöhemmin puistotätitoiminnan muodoissa, joiden tarkoituksena oli auttaa äitejä lyhytaikaisesti lastenhoidossa. Kun 1960-luvulla päivähoiton tarve oli suurta, perustettiin leikkikouluja, jotka muuntuivat 1980-luvulle mentäessä leikkikouluiksi. Seurakunta on ollut suuri palveluntarjoaja avoimissa varhaiskasvatuspalveluissa aina 1940-luvun päiväkerhoista asti. (Alila & Portell 2008, 15–16.)

Avoimen varhaiskasvatustoiminnan määrittelemisen ei ole aivan yksinkertaista, koska avoimen varhaiskasvatustoiminnan järjestäjät määrittelevät kukin tahollaan oman toimintansa ja lisäksi määritelmät vaihtelevat alueittain ja kunnittain. Määrittelyä vaikeuttaa myös se, että jokainen toimija suunnittelee ja toteuttaa toimintaa paikallisten tarpeiden mukaan. Avointa varhaiskasvatustoimintaa järjestävät kunnat, seurakunnat, yksityiset palveluntarjoajat sekä erilaiset järjestöt, kuten Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Seurakuntien rooli avoimen varhaiskasvatuksen järjestäjänä on suuri. (Alila & Portell 2008, 12.)

Avoimet päiväkodit saapuivat Suomeen Ruotsin kautta. Niiden tarkoituksena on aktivoida ja osallistaa perheitä. Lapset osallistuvat toimintaan yhdessä vanhempien kanssa. Osallistumiseen kuuluu myös se, että avoimiin päiväkoteihin ei tarvitse erikseen ilmoittautua eikä niihin tarvitse osallistua säännöllisesti. Avointen varhaiskasvatuspalvelujen tarjonta väheni 1990-luvulla laman myötä mutta 2000-luvulla palvelut ovat taas lisääntyneet. (Alila & Portell 2008, 17; THL 2011.)

Valtioneuvoston periaatepäätös varhaiskasvatuksen valtakunnallisista linjauksista (STM 2002,10) luokittelee kuntien avoimen varhaiskasvatustoiminnan sekä järjestöjen ja seurakunnan kerhotoiminnan muiksi varhaiskasvatuspalveluiksi, joita tarjotaan perheille päivähoiton ja esiopetuksen lisäksi. Tavoitteeksi mainitaan lasten varhaiskasvatuksen tukeminen ja vanhemmuuden tukeminen.

Avoimen varhaiskasvatustoiminnan asiakasryhmään kuuluvat kotihoidossa olevat lapset ja heidän vanhempansa, pienet koululaiset sekä perhepäivähoitajat hoitolapsineen. Avoin varhaiskasvatus tukee lasten sosiaalisten taitojen kehittymistä ja tarjoaa lapsille ohjattua toimintaa. Myös leikin osuus on merkittävä. Vanhemmille avoin varhaiskasvatustoiminta tarjoaa ohjattua toimintaa sekä lisäksi mahdollisuuden saada vertaistukea ja tavata muita lapsiperheitä. Joissakin palveluissa voidaan tarjota myös lyhytaikaista lastenhoitoapua. (THL 2010.)

Avoimet varhaiskasvatuspalvelut toimivat lapsiperheiden hyvinvointia edistävinä palveluina, koska niiden kautta saa yleensä hyvin tietoa erityis- palveluista. Kynnys tällaisiin palveluihin hakeutumiseen voi myös olla

helpompaa avoimen toiminnan kautta. Vertaistuki voi myös auttaa näkemään oman tilanteen eri valossa: se voi auttaa apuun hakeutumisessa tai siinä, että esimerkiksi huomaa ettei oma tilanne olekaan välttämättä kovin erilainen muihin verrattuna. (THL 2010.)

Kuten muissakin varhaiskasvatuspalveluissa, myös avoimessa toiminnassa voidaan arvioida lapsen erityisen tuen tarvetta, jotta ongelmat eivät kasautuisi tai pitkittyisi (STAKES 2005, 35). Ongelmien ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen on tehokkaampi keino kuin syrjäytymiskierteen katkaiseminen (Laine 2006, 95). Tästä syystä varhainen puuttuminen on tärkeää. Tuen tarve voi liittyä kehityksen eri osa-alueisiin, kuten fyysiseen, sosiaaliseen, tiedolliseen tai tunne-elämän taitoihin. Tukea voidaan tarvita myös silloin, jos lapsen kasvuolojen on havaittu vaarantavan lapsen kasvua tai kehitystä. Tuen tarvetta arvioidaan yhdessä vanhempien kanssa. Avoin varhaiskasvatustoiminta voi muiden varhaiskasvatuspalveluiden tavoin tukea myös eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten kasvua ja kehitystä. (STAKES 2005, 35–39.)

2.1 Nipsula – Hämeen ammattikorkeakoulun avointa varhaiskasvatustoimintaa

Hämeen ammattikorkeakoulu järjestää Nipsulassa avointa varhaiskasvatustoimintaa. Nipsula sijaitsee Hämeenlinnassa, Hämeen ammattikorkeakoulun Lahdensivun kampuksella. Asiakkaita ovat lapsiperheet sekä perhepäivähoitajat hoitolapsineen. Maanantain ryhmä on tarkoitettu monikkoperheille ja torstain ryhmä on kaikille avoin. (HAMK n.d.)

Nipsulassa lapsille järjestetään monipuolista ohjattua toimintaa sekä aikaa vapaalle leikille. Ympäristö tarjoaa lapsille mahdollisuuden kehittää sosiaalisia taitojaan lapsiryhmässä. Vanhemmat ja perhepäivähoitajat voivat tavata Nipsulassa samankaltaisessa elämäntilanteessa olevia ihmisiä ja he voivat myös keskustella kasvatusalan ammattilaisen kanssa. Toiminnan tavoitteena on luoda sellainen ympäristö, jossa kaikkia osallistujia arvostetaan ja heidän mielipiteensä huomioidaan. Myös asiakkaat osallistuvat toiminnan suunnitteluun, toteutukseen sekä arviointiin. (HAMK n.d.)

Nipsulassa, kuten yleensäkin avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa, toimintaan osallistuminen on vapaaehtoista, eikä toimintaan osallistuminen vaadi ennakoon ilmoittautumista. (HAMK n.d.)

2.2 Sosiaalinen tuki

Sosiaalisen tuen saaminen edellyttää, että ihminen kuuluu jonkinlaiseen sosiaaliseen verkostoon. Se voi esimerkiksi olla perhe, ystäväpiiri tai muu ryhmä, johon voi kuulua sekä virallisia, kuten julkisten palveluiden työntekijöitä, että epävirallisia, kuten sukulaisia, jäseniä. Merkittävimpänä sosiaalisessa tuessa voidaan pitää sen stressiä vähentävää vaikutusta. Sosiaalinen tuki vaikuttaa positiivisesti ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin; psyykkiseen ja sosiaaliseen sekä fyysiseen hyvinvointiin. (Viljamaa 2003, 24–25.)

Sosiaalinen tuki sisältää emotionaalista tukea, tiedollista tukea, vertailutukea ja käytännön apua. Emotionaalisella tuella tarkoitetaan empatiaa ja rakkautta sekä henkistä, luottamuksellista tukea. Tiedollisen tuen kautta jaetaan neuvoja ja perinteitä, saadaan apua ongelmien ratkaisuun. Itsearviointin ja -arvostuksen kannalta merkittävää tietoa saadaan vertailutuen avulla; toisilta saatu palaute auttaa arvioimaan omaa toimintaa. Käytännön apuun kuuluvat aineelliset ja ajalliset avut, kuten palvelut, aika, tavarat ja raha. Sosiaalisella tuella, sen jokaisella tukimuodolla, on merkittävä vaikutus lapsiperheiden hyvinvointiin. Vanhemmuuden laatu ja vanhempien jaksaminen usein vahvistuvat toimivan sosiaalisen tukiverkon ja sosiaalisen tuen myötä. (Viljamaa 2003, 25–27.)

Vertaistuki on sosiaalisen tuen muoto, joka perustuu kokemuksellisen tiedon antamiseen ja saamiseen samassa tilanteessa olevien ihmisten kesken. Vertaisryhmässä ihmiset saavat parhaimmillaan voimavaroja selviytymiseen ja ongelmien ratkaisuun. Vertaisuuteen perustuva toiminta on kasvanut merkittävästi sosiaali- ja terveysalalla. Vertaisryhmässä tukea tarjotaan epävirallisesti, vertaisten vuorovaikutuksessa. Sosiaalityön ammattilaisten rooli vertaisryhmissä on tasa-arvoinen yhteistyön tekeminen toimijoiden kanssa. Mahdollistamalla vertaisten kohtaamista ja vahvistamalla ryhmien syntymistä tuetaan voimavaroja tuottavien yhteisöjen rakentumista. (Juhila 2006, 129–131.)

2.3 Osallisuus

Osallisuus on moniulotteinen kasvuprosessi. Saavuttaakseen osallisuuden on ihmisen kasvettava siihen etsimällä paikkaansa yhteiskunnan jäsenenä. Nyky-yhteiskunnassa on muodostunut useita järjestelmiä, joiden tarkoituksena on edistää ihmisten kiinnittymistä ja tukea osallisuutta. (Hämäläinen 2008, 20.)

Osallisuutta voidaan tarkastella yksilön kokemuksena, tunteena osallisuudesta johonkin tai jostakin. Jokaisella on aina subjektiivinen kokemus omasta osallisuudestaan; ulkoapäin ei voida määritellä kuka on osallinen ja kuka ei. Yhteiskunnassa tulee olla osallisuutta mahdollistavia rakenteita kuten lainsäädäntöä osattomuuden ja edelleen syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Kansalaisten oikeuksien eli poliittisten, sosiaalisten, taloudellisten ja sivistyksellisten oikeuksien toteutuminen on verrattavissa osallisuuden toteutumiseen. Yhteiskunnan jäsenellä on oikeus saada osansa yhteisestä hyvästä toteuttamalla itseään. (Hämäläinen 2008, 22–26.)

Osallisuus muodostuu kansalais- ja poliittisesta osallisuudesta sekä hyvinvointiosallisuudesta. Kansalais- ja poliittinen osallisuus pitää sisällään kolme ulottuvuutta: psykologisen, toiminnallisen ja poliittisen ulottuvuuden. Psykologinen ulottuvuus on koettua osallisuutta ja poliittinen ulottuvuus edunvalvontaa ja poliittista osallistumista. Toiminnallinen ulottuvuus käsittää elämän kansalaisyhteiskunnassa eli järjestäytymisvapauden, sanan- ja kokoontumisvapauden sekä kansalaistoimintaan osallistumisen. Hyvinvointiosallisuus muodostuu sosiaalisesta, taloudellisesta ja sivistyksellisestä osallisuudesta. Sosiaalinen osallisuus merkitsee osallisuutta hyvinvointipalveluista ja sosiaaliturvasta, taloudellinen osallisuutta toimeen-

tulotuesta ja sivistyksellinen osallisuutta koulutuksesta ja kulttuurista. Haasteena osallisuuden toteutumisessa on luoda monipuolisella yhteistyössä toimivia vaikuttamiskanavia ja hyviä käytäntöjä, kehittää yhteiskunnallisen osallistumisen rakenteita ja varmistaa että ne todella tukevat osallisuutta leimaamatta. (Hämäläinen 2008, 22–26.)

Osallisuuden toteutuminen on myös riippuvainen ihmisen omasta halusta vaikuttaa asioihinsa. Sosiaalipedagogisen näkemyksen mukaan ihmisten osallisuutta voidaan tukea valtauttamalla ja innostamalla heitä. Sosiaalipedagogi Paolo Freire korostaa ihmisen oman tietoisuuden heräämistä ja merkitysten luomista. Sosiaalikulttuurisen innostamisen mukaisesti ihmisen on tiedostettava tilanteensa ennen kuin hän voi saada aikaan muutoksia elämässään (Hämäläinen & Kurki 1997, 211). Myös sosiaalipedagogi Ander-Egg painottaa innostamisen merkitystä ihmisten osallisuuteen. Osallistuminen on sekä innostamisen tavoite että käytettävä menetelmä (Hämäläinen & Kurki 1997, 219–220). Ihmistä on tuettava oman elämänsä toteuttajana ja ottamaan vastuuta omasta elämästään. Edelleen rohkaamalla häntä, yhteisön jäsenenä, horjuttamaan yhteiskunnassa vallitsevia syrjäyttäviä rakenteita, vahvistetaan osallisuuden tunnetta. Innostamisen avulla saadaan ihmiset liikkeelle vaikuttamaan heitä koskevaan päätöksentekoon ja muuttamaan yhteiskuntaa oikeudenmukaisempaan suuntaan. (Hämäläinen & Kurki 1997, 201–202.)

Kansalaisyhteiskunnalla on merkittävä osallisuutta tukeva tehtävä. Erityisesti ihmisille joilla ei ole lähiverkostoa tai se on suppea, järjestöjen ja yhdistysten tarjoaman tuen avulla he voivat tavata vertaisiaan, tulla kuulluksi ja saada vaikuttamisen mahdollisuuksia. Osallisuudella on yhteisöllisyyttä luova vaikutus. Kansalaistoimintaan osallistuminen lisää kansalaisten tietoisuutta, innostaa muuttamaan vallitsevia käytäntöjä ja puolustamaan omia oikeuksiaan. Osallistumalla yhteisten asioiden kehittämiseen ihminen ottaa vastuuta toiminnastaan ja ryhtyy vaalimaan yhteisiä etuja. Julkisten palveluiden riittämättömyyden myötä kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan lisäämisen avulla voidaan paikata kansalaisten tarvitsemia palveluita ja tukea heitä. Vapaaehtoistoiminta nähdäänkin merkittävänä voimavarana kansalaisten hyvinvoinnille. (Nylund & Yeung 2005, 13, 19.)

2.4 Aiemmat tutkimukset

Aikaisempien tutkimuksien löytäminen avoimesta varhaiskasvatustoiminnasta on haastavaa, koska sitä koskevia tutkimuksia on tehty melko vähän. Maarit Tantun (2010) opinnäytetyö Avoin päiväkotiperheiden tukena – vanhempien kokemuksia avoimen päiväkodin toiminnasta perehtyy avoimen varhaiskasvatustoiminnan merkitykseen perheiden näkökulmasta. Kohderyhmänä opinnäytetyössä olivat Hämeenlinnan kolme avointa päiväkotia, joista yksi oli Nipsula. Tutkimuksen aineistoa kerättiin kyselylomakkeella, johon vastasi 25 henkilöä, sekä kolmella teemahaastattelulla. (Tanttu 2010, 17, 23.)

Tantun opinnäytetyön keskeisemmäksi tulokseksi nousi avoimen päiväkodin suuri merkitys perheiden arjen tukemisessa. Avoimesta päiväkodista saa vertaistukea ja sosiaalinen verkosto kasvaa. Tutkimuksen tuloksissa

avoimen päiväkodin käyttäjät myös odottivat sosiaalisten kontaktien luomista niin lasten kuin aikuistenkin kesken. Avoimeen päiväkotiin oltiin tulosten mukaan enimmäkseen tyytyväisiä sen kiireettömyyden, joustavuuden ja matalan osallistumiskynnyksen vuoksi. Tuloksista selvisi myös että vastaajat olivat tyytyväisiä omaan rooliinsa avoimessa päiväkodissa kuten mahdollisuuteen suunnitella ja kehittää toimintaa. (Tanttu 2010, 29–30.)

Tutkimuksessa Avoimen päiväkodin kustannusvaikuttavuus – näkökulmia perheiden varhaiseen tukemiseen (2007) selvitettiin avoimen päiväkodin käyttäjille suunnatulla kyselyllä heidän mielipiteitään ja asenteitaan kunnan tarjoamista palveluista. Lomakekyselyyn vastasi 60 lapsiperhettä. Kyselyn tuloksena selvisi, että perheet arvostivat hyvää kotihoitoa ja kokivat avoimen päiväkodin toiminnan hyvin tärkeäksi sekä lapsille että vanhemmille. Vertaistuen saaminen avoimen päiväkodin ryhmissä lisäsi tutkimuksen mukaan perheen hyvinvointia ja ongelmien ennaltaehkäisyä. (Saari- nen, Tomminen & Nenonen 2007, 5, 40–41.)

Tutkimuksessa selvitettiin kustannuseroja kunnan organisoimien päivähoi- tomuotojen välillä kuten päivähoito päiväkodissa, perhepäivähoito, alle 3- vuotiaiden kotihoidon tuki sekä avoin päiväkotitoiminta. Eri toimintamal- leihin sovellettuna laskettiin 1 – 5 -vuotiaiden lasten elinkaarikustannuk- set, joita vertailtiin kustannuserojen selvittämiseksi. Päiväkotihoido osoit- tautui vertailuissa kalleimmaksi, seuraavaksi hintava oli perhepäivähoito ja edullisin kotihoidon tuki yhdistettynä avoimeen päiväkotitoimintaan. Tutkimuksen johtopäätöksissä tuodaan esiin myös näkökulma siitä, jos avointa päiväkotitoimintaa ei olisi tarjolla, muiden avopalveluiden ja eri- tyispalveluiden tarve lisääntyisi ja edelleen laitoshoidon ja huostaanottojen riski kasvaisi. (Saari- nen ym. 35, 55–57.)

3 MONIKKOPERHEIDEN SOSIOKULTTUURINEN TODELLISUUS

Monikkoperheeseen syntyy kerrallaan kaksi tai useampi lasta. Monikko- perheessä voi lisäksi olla muita lapsia kaksosten, kolmosten tai muiden monikkosisarusten lisäksi. Tilastokeskuksen mukaan (2010) useimmin monikkoperheisiin syntyy kaksoset, joita Suomessa vuonna 2008 syntyi 859, kun synnytyksiä oli yhteensä 58 932. Vuonna 2008 syntyi Suomessa myös yhdeksät kolmoset mutta neloset Suomessa on syntynyt viimeksi vuonna 1994.

Suomalaisten lapsiperheiden arkea koettelevat nykyään monet haasteet. Monikkoperheitä koskettavat nämä samat ongelmat, mutta sen lisäksi use- amman lapsen syntymä tuo mukanaan erityisiä haasteita.

Kaiken kaikkiaan monikkoperheen arki voi olla hyvin raskasta ja van- hemmat voivat väsyä ja kokea riittämättömyyden tunnetta. Toisaalta iloa lasten kehityksestä ja kasvusta saadaan moninkertaisesti ja sisarusuhde monikoiden välillä on ainutkertainen.

3.1 Lapsiperhearjen haasteet nykypäivän Suomessa

Suomalainen perhepolitiikka pyrkii tukemaan vanhemmuuden ja perheen yhtenäisyyttä. Sen yksi suurimmista haasteista on työn ja perhe-elämän yhteensovittaminen. Perhepolitiikan lisäksi perheiden elämässä näkyvät asunto-, ympäristö-, työllisyys- ja koulutuspolitiikan ratkaisut. (STM 2006, 4.)

Nykypäivänä perheet perustetaan myöhemmällä iällä kuin ennen ja perheen perustaminen täytyy usein myös sovittaa yhteen opintojen tai työelämän kanssa. Perheen haasteita ovat myös kiire, työttömyys ja erilaiset työelämän tuomat paineet, kuten lisääntyneet tehokkuusvaatimukset ja työsuhteiden epävarmuus. (STM 2006, 4.)

Vanhemmaksi tulemiseen liittyy nykypäivänä uusia haasteita, kuten odotusajan elämäntilanteen vaihtelu, kun toiset saavat lapset nuorina ja toiset taas ovat olleet jo työelämässä pidempään. Kun synnytysikä on noussut, ei raskaaksi tuleminenkaan ole enää itsestään selvyys. Myös isän rooli perheissä on muuttunut. Kun ennen isä edusti sekä biologista, juridista, sosiaalista, että psykologista isyyttä, nyt näistä puhutaan usein erillisinä isyyden muotoina. Perheen perustamista myös harkitaan usein tarkemmin, minkä mahdollistavat nykyiset ehkäisymenetelmät. Lapsen halutaan syntyvän hyvään elämäntilanteeseen toivottuna, odotettuna ja suunniteltuna. (Sevón & Huttunen 2002, 73–75, 80.)

Uudet perhemuodot ovat myös osa nykypäivän yhteiskuntaa. Lähes puolet suomalaisista avioliitoista päätty nykyään eroon. (Hokkanen 2002, 121.) Lasten syntyminen on monille parisuhteille kriisin paikka. Kun parisuhteen roolit ja tehtävät muuttuvat lapsen syntymisen myötä, saattaa se johtaa jopa eroon. Vanhemmaksi tultua parisuhteen hoitamiselle ei yleensä anneta tarpeeksi aikaa ja myös yhteiset harrastukset voidaan jättäämään ajan riittämättömyyden vuoksi. (Kontula 2009, 81.)

Perusoikeus- ja lapsioikeudelliset säännökset sekä kansainväliset sopimukset velvoittavat yhteiskuntaa tukemaan vanhemmuutta ja lapsen kasvatusta. Kansainvälistyminen ja muutokset yhteiskunnassa ovat muuttaneet myös perheiden tarpeita, toimintaympäristöjä ja perherakenteita. Vanhemmuuteen tarvitaan nykyisin enemmän tukea ja ulkopuolisia voimavaroja. Yhteiskunnan tulisikin arvostaa enemmän vanhemmuutta ja vahvistaa yhteisöllistä ajattelua, jossa lapsen kasvatukseen osallistuu koko perheen toimintaympäristö. (Viitala & Saloniemi 2005, 12.)

3.2 Vanhemmuus

Vanhemmuus on elämänmittainen tehtävä. Vanhempi on jatkuvassa vuorovaikutuksessa lapsen kanssa, joten myös vanhemmuus kehittyy lapsen kasvaessa ja kehittyessä. Valmiudet vanhemmuuteen jokainen vanhempi on saanut omasta lapsuuden perheestään ja kasvuympäristöstä. Vanhemmat ovat lapselleen huoltajia, rakkauden antajia, rajojen asettajia sekä elämän ja ihmissuhdetaitojen opettajia. Lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen, fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen kehitykseen, vaikuttavat

perheen sisäiset vuorovaikutussuhteet. Huolenpito, hoiva ja turvalliset ratkaisut edesauttavat lapsen hyvinvointia ja mielenterveyttä sekä tyydyttävät kiintymyksen tarvetta. Lapsen solmimiin vuorovaikutussuhteisiin puolestaan vaikuttavat hänen persoonalliset ominaisuutensa kuten temperamentti. (Rautiainen 2001, 18; Marttunen 2006.)

Vanhemman kyky solmia ja säilyttää pitkäaikaisia ihmissuhteita sekä psyykkinen tasapaino, ovat riittävän hyvän vanhemmuuden ominaisuuksia, jotka heijastuvat lapsen eri kehitysvaiheissa. Kasvatustilanteissa tulisi ylläpitää turvallisia rajoja, olla johdonmukainen ja ilmaista asiat selkeästi. Tasapainon löytäminen näissä tilanteissa on tärkeää, koska liika sallivuus voi johtaa epävarmuuteen ja toistuviin rajojen koetteluihin, mutta liian alitavalliset rajat vievät tilaa kasvulta ja kehitykseltä. Lapsen niin myönteiset kuin kielteisetkin tunnereaktiot pitäisi pystyä ottamaan vastaan ja sietämään ne. Kyky asettua lapsensa asemaan auttaa vanhempaa ymmärtämään lastaan. Kuitenkin omien tarpeiden ja toiveiden erottaminen lapsen tarpeista on olennaista hyvässä vanhemmuudessa. (Marttunen 2006.)

Vanhemmuutta voivat heikentää esimerkiksi perheessä tapahtuva fyysinen tai psyykkinen sairaus, päihteiden käyttö, taloudelliset vaikeudet tai perheen rikkoutuminen. Myös tietyt piirteet vanhemmuudessa kuten välinpitämättömyys, laiminlyönti tai vanhemman ja lapsen väliset pitkittyneet ristiriidat voivat uhata lapsen kasvua ja kehitystä. Siksi hyvä suhde ainakin toiseen vanhempaan ja tältä saatu tuki suojaavat lasta perheen muutosten vaikutukselta. Lähiverkostosta voi olla hyötyä tilanteissa, joissa vanhempien voimavarat ovat heikentyneet. Isovanhemmat, vakituinen hoitaja päivähoitossa tai läheinen tuttavaperhe voivat tällöin tukea lapsen kasvua ja iänmukaista kehitystä. Lapsesta välittäminen, perheenjäsenten yhteenkuuluvuudentunne, hyvä vanhempien välinen suhde sekä perheen elämän säännöllisyys ja rajojen johdonmukaisuus edesauttavat lapsen kasvua sosiaalisesti toimijaksi. (Marttunen 2006.)

3.3 Monikkoperheet

Tieto monikkoraskaudesta saattaa hämmentää vanhempia ja herättää monenlaisia kysymyksiä. Monikkoraskaudessa on monta riskitekijää, esimerkiksi ennen aikaisen synnytyksen riski nousee. Tästä syystä raskautta seurataankin tarkasti. (Törrönen 1997, 6–9.)

Koska monikkoperheen elämä, erityisesti vauva-aika, on raskasta, isän merkitys perheessä korostuu. Isän rooli on tärkeä jo raskausaikana, kun äiti tarvitsee paljon lepoa. Myös vauvojen hoitoon osallistuminen on tärkeää äidin jaksamisen turvaamiseksi. Isässä saattaa myös herätä erilaisia mietteitä talouden turvaamiseksi, koska useampi vauva tuo mukanaan myös enemmän hankintoja. (Törrönen 1997, 9.)

Perheeseen saattaa kuulua myös muita sisaruksia, jotka voivat kokea jäävänsä monikkosisarustensa erityislaatuisen suhteen ulkopuolelle. Isommille sisaruksille voi olla kova paikka, kun vanhempien aika kuluu monikkovauvoja hoitaessa. Myös perheen ulkopuolisten ihmisten kiinnostus mo-

nikkoja kohtaan voi lisätä sisarusten ulkopuolisuuden tunnetta. (Törrönen 1997, 35–36.)

Isän lisäksi äidillä on hyvä olla saatavilla muutakin tukea. Sosiaalisen verkoston kartoittaminen jo odotusaikana on tärkeää. Ulkopuolista apua voi saada esimerkiksi isovanhemmilta, muilta sukulaisilta, järjestöiltä, opiskelijoilta tai yksityisiltä palveluntarjoajilta. Kunnan velvollisuus on järjestää tarvittaessa kotiapua. Kunnan monikkoperheille tarjoamat palvelut kuuluvat lastensuojelun piiriin, joka saattaa hämmentää perhettä ja joskus apu voi jäädä tästä syystä jopa hakematta. Avun hakemista voi vaikeuttaa myös vanhempien väsymys tai se, että vauvoja ei ehkä haluta jättää toisten hoidettavaksi. Paineita vanhemmille voi tulla myös siitä, että nykyään korostetaan paljon itsenäistä, omin voimin pärjäämistä. (Törrönen 1997, 21; Ahlgren 2007, 18; Oulasmaa & Saloheimo 2007, 58–78.)

Vertaistuki on monikkoperheille suuri tuki, eikä sitä voikaan mikään ammattiapu täysin korvata. Vertaistukea voi löytää esimerkiksi monikkoperheyhdistysten kautta tai internetistä. Monikkovanhemmat saattavatkin toisinaan kokea yksinäisyyttä juuri siitä syystä, että muita monikkoperheitä ei välttämättä lähipiiristä löydy. (Ahlgren 2007, 18; Törrönen 1997, 6.) Myös isät voivat saada vertaistuesta paljon apua (Törrönen 1997, 10).

Lasten hoitaminen sekä kodinhoito vievät lähes kokonaan vanhempien ajan varsinkin lasten ollessa pieniä. Tällöin parisuhteen hoitaminen jää usein taka-alalle ja sille olisikin hyvä varata erikseen aikaa. Parisuhde joutuu koetukselle erityisesti silloin, jos isän osallistuminen lasten hoitoon on vähäistä tai mikäli äiti esimerkiksi sulkee isän lastenhoidon ulkopuolelle. Myös vanhempien väsymys ja ajanpuute rasittaa suhdetta. Lisärasitteen parisuhteelle voi vielä tuoda lasten tai yhdenkin lapsen erityisen tuen tarve, esimerkiksi sairaus. Monikkovanhemmat kuitenkin myös kokevat, että mikäli vastuu kodin ja lasten hoidosta jakautuu vanhemmille sopivasti, saavat vanhemmat yhteisiä kokemuksia ja näin parisuhde voi myös lujittua. Parisuhdetta varten järjestetty aika on tärkeää mutta toisinaan myös haastavaa, kun esimerkiksi lastenhoitajan saaminen usealle lapselle ei aina onnistu. (Oulasmaa & Saloheimo 2007, 52–57.)

3.4 Monikoiden sisarussuhde ja identiteetin muodostuminen

Monikkosisarukset ovat yleensä hyvin läheisiä ja saavat toisistaan seuraa koko eliniäksi. Kiintymyssuhde muodostuu myös sisarusten välille, vaikka kiintymyssuhteen muodostuminen vanhempaan on merkityksellisempää. Tällaisen, erityisen läheisen suhteen muodostumiseen liittyy joitakin erityispiirteitä, kuten johtajuusasetelmat sisarusten välillä. Johtajuus jaetaan fyysiseen, henkiseen ja sosiaaliseen johtajuuteen. Mikäli nämä erilaiset johtajuuden muodot jakautuvat tasaisesti sisarusten välillä, se vähentää sisarusten välistä kilpailua. (Moilanen 2007, 28–31; Penninkilampi-Kerola 2007, 40–45.)

Sisarukset saattavat olla niin läheisiä, että muu kaveripiiri jää taka-alalle. Toisaalta monikkolapset oppivat yleensä pienestä pitäen esimerkiksi jakamaan tavaroita ja leikkimään toisten lasten kanssa, jolloin he saattavat

olla myöhemmin kehittyneempiä sosiaalisissa taidoissa. (Penninkilampi-Kerola 2007, 48–49.)

Monikkolasten identiteetin kehittymiselle on tärkeää, että vanhemmat sekä muut ihmiset tukisivat heidän yksilöllisyyttään. Yksinkertaisimmillaan tukeminen on sitä, että lapsista käytetään heidän omia nimiään, eikä puhuta vain kaksosista tai kolmosista. Myös erilaiset harrastukset tai erilaiset vaatteet voivat olla esimerkkinä yksilöllisyyden tukemisesta. Monikkolasten on myös hyvä olla silloin tällöin erossa toisistaan. (Törrönen 1997, 40; Heikinheimo 2007, 13.)

Kun lapset kasvavat ja aloittavat koulun, tulee monikkoperheen elämään jälleen uusia kysymyksiä, kuten aloittavatko lapset koulun samalla luokalla. Murrosiässä erityispiirteenä taas on, että lapset joutuvat irtautumaan vanhempien lisäksi myös sisaruksista. (Törrönen 1997, 48–49; Penninkilampi-Kerola 2007, 47.)

3.5 Aiemmat tutkimukset

Monikkoperheiden arjen haasteita ja niiden tukemista on jonkin verran selvitetty aikaisemminkin. Hyvin monessa monikkoperheitä koskevassa tutkimuksessa nousee esille vauva-ajan haastavuus sekä ulkopuolisen avun merkitys perheen tukena.

Paula Eromäen ja Maija Hirvimäen opinnäytetyön Paljon se ottaa ja paljon se antaa – vanhempien kokemuksia monikkoarjesta ja lastenneuvolan tuesta vauvan ensimmäisenä vuonna, tarkoituksena on ollut kehittää monikkoperheille annettavaa ohjausta ja tukea lastenneuvolassa. Opinnäytetyössä on myös selvitetty monikkoperheiden toiveita ohjauksesta ja tuesta. Aineiston keruu opinnäytetyössä tapahtui sähköpostitse ja vastaajia tuli 45. Kysely sisälsi suljettujen taustatietokysymysten lisäksi avoimia kysymyksiä. (Eromäki & Hirvimäki 2009, 21–24.)

Tuloksena selvisi, että suuri osa vastaajista koki ensimmäisen vuoden monikkolasten kanssa hyvin haasteellisenä. Suurin tuki monikkoäideille oli oma puoliso ja parisuhteen hoitaminen koettiin tärkeänä osana perheen jaksamista. Jaksamista helpotti myös se, että lapset olivat terveitä ja kun arki sujui ilman suurempia ongelmia. Ulkoisista voimavaroista tuloksissa ilmeni isovanhempien sekä muiden läheisten tuki ja vertaistuki muilta monikkoperheiltä. Myös perhetyöntekijän, neuvolan sekä keskolan antama tuki koettiin tärkeänä. (Eromäki & Hirvimäki 2009, 27–30.)

Ensimmäisen vuoden haastavuus näkyi tuloksissa myös jaksamista heikentävistä tekijöistä puhuttaessa; avun ja tuen puutetta koettiin erityisesti tuolloin. Kunnallisen kotiavun saaminen koettiin vaikeaksi eikä neuvolan terveydenhoitajan tukikaan ollut aina riittävää. (Eromäki & Hirvimäki 2009, 31–32.)

Opinnäytetyössä selvitettiin myös monikkovanhempien toiveita neuvolassa annettavasta sosiaalisesta tuesta. Vanhemmat toivoivat neuvolalta yleisesti lisää sosiaalista tukea mutta erityisesti monikkoperheiden erityispiir-

teiden huomioimista ja sisäistämistä. Vanhemmat toivoivat, että neuvolas-
sa annettava ohjaus ja tuki eroaisi enemmän yksöisperheille annettavasta
ohjauksesta ja tuesta. (Eromäki & Hirvimäki 2009, 34–35.)

Sanna Lehtosalo on selvittänyt opinnäytetyössään Vertaisryhmä kaksos-
lasten vanhempien tukena kaksoslasten vanhempien kokemuksia vertais-
tuesta sekä sitä, mikä merkitys vertaisryhmällä on heidän vanhemmuudel-
leen. Tutkimuksen kohderyhmänä oli vertaisryhmä, johon kuului 16 kak-
sosperhettä. Tutkimuksen aineisto oli koottu teemahaastatteluilta haastat-
telemalla neljää vertaisryhmän jäsentä. (Lehtosalo 2007, 19–20.)

Myös tämän opinnäytetyön tuloksissa puhuttiin isän tärkeydestä kaksos-
perheen arjessa. Lisäksi opinnäytetyön tuloksissa korostui vertaisryhmän
merkitys vanhemmille. Eräs äiti mainitsi vertaisryhmän olevan ”henki-
reikä arjen keskellä”. Vertaisryhmästä koettiin saatavan sosiaalista tukea
kannustuksen, empatian ja lastenhoitoneuvojen muodossa. Vaikka aina
vertaisryhmässä ei ehdi keskustella, kokivat jotkin äideistä, että on tärkeää
vain nähdä kuinka muiden elämä on samanlaista kuin itsellä. (Lehtosalo
2007, 25, 30–31.)

Lehtosalon tutkimustuloksessa näkyi, että kaksoslasten äidit eivät voi aina
kertoa tilanteestaan kuin ainoastaan vertaisilleen. Äidit kokevat, että toisi-
naan omista kokemuksista kertominen voisi mitätöidä sellaisen äidin ko-
kemukset, jolla ei ole kaksosia. Myöskään lasten kanssa tapahtuvista
hauskoista asioista kertominen ei ole samanlaista, jos sitä ei kerrota vertai-
selleen. (Lehtosalo 2007, 33.)

Suomen Monikkoperheet ry hallinnoi tällä hetkellä HYVÄ ALKU -
hanketta, jonka tarkoituksena on turvata monikkoperheille mahdollisim-
man hyvät lähtökohdat perhe-elämään sekä vähentää monikkoraskauksiin
ja monikkoperheiden arkeen liittyviä riskitekijöitä. (Hankesuunnitelma
2009, 3.)

Monenkertaisia onnenhetkiä ja arjen haasteita – Monikkoperheiden van-
hempien kokemuksia perheen hyvinvoinnista (Hyväluoma 2009) on Suo-
men Monikkoperheet ry:n HYVÄ ALKU -hankkeeseen liittyvä tutkimus.
Tutkimus kartoittaa monikkoperheiden vanhempien kokemuksia omasta
hyvinvoinnistaan ja sen tavoitteena on ollut selvittää onko monikkoper-
heiden vanhemmilla suurempia hyvinvointia uhkaavia riskejä kuin sellai-
silla perheillä, joihin syntyy yksi lapsi. (Hyväluoma 2010, 9.)

Tutkimuksessa selviää, että monikkoperheiden suurin keskustelutuki sekä
käytännön apu tulee puolisolta ja muilta läheisiltä sekä vertaisilta. Järjestö-
jen sekä kunnan palvelujen henkilöstön antama tuki ja käytännön apu on
koettu vähäiseksi (Hyväluoma 2010, 63.)

Tutkimuksen tulosten mukaan monikkoperheet olivat hakeneet enemmän
apua sosiaali- ja terveystalveluista kuin ne perheet joissa ei ole monikko-
lapsia. Monikkoperheet olivat myös useammin kokeneet jääneensä ilman
apua, joka näkyi erityisesti kotipalvelun osalta. (Hyväluoma 2010, 65.)

Monikkoperheet kokivat tutkimuksen mukaan sekä saaneensa riittävästi apua ja tukea mutta myös tarvitsevansa sitä lisää. Lisää kaivattiin vauva- ja leikki-iässä annettavaa taloudellista tukea sekä kotihoidon apua. Myös vertaistukea muilta monikkoperheiden vanhemmilta kaivattiin lisää (Hyväluoma 2010, 72.)

4 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimustehtävämme on kartoittaa kyselytutkimuksen avulla monikkoperheiden toivomuksia ja ideoita Nipsulan toiminnan kehittämiseksi.

Lähdemme opinnäytetyössä asiakkaan näkökulmasta eli haluamme selvittää mitä toivomuksia monikkoperheillä on. Kysely esitetään siis koko perheelle, ei ainoastaan äideille. Toivomme, että monikkoperheiden tiedollisen ja sosiaalisen tuen tarpeet voitaisiin huomioida Nipsulan toiminnassa entistä paremmin.

Tutkimuskysymyksiä opinnäytetyössämme ovat seuraavat kysymykset:

1. Mitä tiedollista tukea monikkoperheet toivovat?
2. Minkälaista sosiaalista tukea monikkoperheet kyselyn mukaan tarvitsevat?
3. Mitä ideoita monikkoperheet nostavat esille Nipsulan toiminnan kehittämiseksi? Millä tavalla perheiden osallisuus näkyisi toiminnassa?

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksena ja siinä on käytetty sekä määrällistä, että laadullista tutkimusotetta.

Kvantitatiivinen lähestymistapa perustuu numeerisiin mittareihin ja näillä mittareilla kuvataan määrällisiä asioita. Kvantitatiivista tutkimusmenetelmää täydentää kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, jotta ilmiöistä saatava kuva ei olisi liian rajoittunut. (Niemi & Tourunen 1996, 29.) Vehkalahden (2008, 13) mukaan myös määrällisellä eli kvantitatiivisella tutkimuksella voidaan päästä yksityiskohtaisiin tuloksiin, vaikka toisinaan sen on sanottu kuvaavan vain yleiskäsityksiä. Tutkimuksessa voi käyttää molempia menetelmiä, kun harkitsee tarkoin parhaat aineiston keruu- ja analyysimenetelmät vastaamaan tutkittavaa ilmiötä.

Kyselyjä tehdään paljon monenlaisissa ympäristöissä ja niillä voidaan myös kerätä monipuolista tietoa. Mittausvälineenä kyselytutkimuksessa toimii kyselylomake, joka eroaa haastattelussa käytettävästä lomakkeesta siinä, että sen on toimittava omillaan. Kun puhutaan kysely- tai haastattelututkimuksesta käytetään usein englanninkielistä sanaa survey. (Vehkalahti 2008, 11–12.) Tässä opinnäytetyössä tutkimusstrategiana on käytetty survey-tutkimusta.

Survey-tutkimukseen kerätään aineistoa verrattain pienen ryhmän yksilöitä yhdenmukaisesti kyselylomakkeella. Saadun aineiston avulla selitetään ilmiötä kuvaillen ja vertaillen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 1997, 130.)

Opinnäytetyön perusjoukkona ovat Kanta-Hämeen alueella asuvat monikkoperheet. Perusjoukko muodostui heistä, jotka todennäköisimmin osallistuisivat Nipsulan monikkoperheille suunnattuun toimintaan. Otanta suoritettiin satunnaisotannalla ja vapaaehtoisuuteen perustuen. Otoksen avulla saadaan tietoa perusjoukosta nopeasti ja vaivattomasti, mutta silloin otannalla tulee varmistaa, että kaikilla havaintoyksiköillä olisi mahdollisuus tulla valituksi otokseen (Vilkkä 2005, 78). Vastaajia kyselyyn etsittiin internetin keskustelufoorumeilta ja Nipsulan henkilökunta esitteli kyselyn heidän monikkoperheryhmässä. Lisäksi oltiin yhteydessä muutamaaan Mannerheimin lastensuojeluliiton Hämeen piirin perhekahvilaan. Sähköisen kyselylomakkeen käyttäminen tutkimuksessa edellytti myös, että vastaajalla on mahdollisuus päästä internetiin. Nipsulan henkilökunnan kanssa sovittiin etukäteen, että ryhmäläisillä olisi tarvittaessa mahdollisuus vastata kyselyyn käyttämällä Nipsulan tietokonetta.

5.1 Aineiston hankintamenetelmä

Aineisto kerättiin verkkolomakkeella, Webropol-kyselynä. Kyselyyn vastaajat saivat sähköpostiosoitteeseensa linkin, josta pääsi Webropol-kyselyyn. Liitteeksi laitoimme saatekirjeen (liite 2). Keruutavaksi valitsimme verkkolomakkeen, koska uskoimme saavamme laajemman otannan, kuin esimerkiksi haastattelemalla. Valitsimme verkkolomakkeen myös siksi, että säästyisimme lomakekyselyn vaatimilta postituksilta tai niiden muulta toimitustavalta kohderyhmälle. Informoidun kyselyn jätimme myös pois ajankäytöllisistä syistä.

Kyselylomakkeen laatimisessa tärkeää on, että kysely ei ole liian pitkä ja että se on selkeästi ymmärrettävä. Ymmärrettävyyttä sekä kyselylomakkeen tarkoitusta vastaajalle selventää saatekirje, joka myös motivoi kyselyyn vastaamiseen. Lisäksi kyselyssä tärkeää on lomakkeen testaaminen. Tähän tarkoitukseen olisi paras valita vastaajat kohderyhmästä. (Vehkalahti 2008, 48.)

Kyselylomakkeen hyviä puolia ovat muun muassa kysymysten mahdollinen suuri lukumäärä, vastaajien suurempi otanta sekä vastaajan mahdollisuus vastata kyselyyn haluamanaan aikana. Tutkija ei myöskään vaikuta vastauksiin läsnäolollaan tai olemuksellaan. Myös aineiston analysointi on nopeampaa ja aikataulu sekä kyselyn kustannukset ovat selkeästi arvioitavissa. Kyselytutkimukseen on olemassa myös selvät analyysimenetelmät. (Valli 2001, 100–102; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2004, 184.) Haasteena on, että vastaajien suhtautumisen vakavuutta kyselyyn ei voida tietää ja vastauksiin saattaa liittyä myös väärinymmärrystä. Kato on myös yksi haittapuoli, johon vaikuttaa esimerkiksi se, että nykyään kyselyjä on niin paljon, että vastaajat alkavat väsyä kyselyihin vastaamiseen. (Hirsjärvi ym. 2004, 187; Vehkalahti 2008, 48.)

Kyselylomakkeessa voi olla suljettuja, avoimia tai sekamuotoisia kysymyksiä. Suljettujen kysymysten etuna on, että niihin vastaaminen sekä tilastollinen käsittely on helppoa ja nopeaa. Toisaalta kysymysten helppous saattaa olla myös ongelma, kun vastaaja voi harkitsematta valita jonkin kohdan. Avoimilla kysymyksillä voidaan joskus saada esimerkiksi uusia näkökantoja tai parannusehdotuksia. Avoimet kysymykset ovat kuitenkin työläämpiä käsitellä, ja niihin voi olla vaikea saada vastauksia. Kolmas vaihtoehto ovat sekamuotoiset kysymykset, joissa osa vaihtoehdoista on valmiiksi annettu ja osa on avoimia. (Heikkilä 1999, 48–50.)

Opinnäytetyön kyselylomakkeen kysymyksistä suurin osa oli sekamuotoisia kysymyksiä eli niissä oli kohta ”muu mikä”. Tällaisella kysymyksenasettelulla haluttiin varmistaa, ettei oleellisia vaihtoehtoja jäisi pois vastauksista. Monissa kysymyksissä oli mahdollisuutena valita useampi kuin yksi vaihtoehto, jotta saataisiin selville monipuolisemmin ideoita ja vastaajien mieltymyksiä Nipsulan toiminnasta. Avoimien kysymysten tarkoituksena oli antaa vastaajalle mahdollisuus ilmaista omia ideoita ja toiveita, joita ei ehkä ollut huomattu kysyä. Kaikista kysymyksistä ei kuitenkaan haluttu avoimia, koska tällöin aineiston analyysi olisi ollut haastavampaa ja sillä uskottiin olevan myös vaikutusta vastaajien motivaatioon vastata kyselyyn.

5.2 Aineiston analyysimenetelmä

Opinnäytetyössä on toteutettu standardoitu survey-tutkimus. Standardoitu kysely tarkoittaa vakioitua kyselyä, jossa sama asiasisältö kysytään samalla tavalla kaikilta kyselyyn vastaavilta. Aineiston kerääminen kyselylomakkeella on käytetyimpiä tapoja määrällisessä tutkimusmenetelmässä. (Vilkkä 2005, 73.)

Määrällisessä tutkimuksessa tärkeintä on hyvä tutkimussuunnitelma, koska se ohjaa kyselylomakkeen laatimista (Vilkkä 2005, 94). Tässä opinnäytetyössä on kiinnitetty erityistä huomiota tutkimussuunnitelman laatimiseen tarkentamalla tutkimuskysymyksiä prosessin aikana sekä suunnitteleamalla aineiston kerääminen ja analyysintapa huolellisesti. Kyselylomake on laadittu sekä tutkimussuunnitelman että teoreettisten lähtökohtien pohjalta.

Analyysi tulisi valita niin, että se toisi parhaiten vastauksen tutkimustehtävään. Analyysitapana tässä opinnäytetyössä on käytetty tilastolliselle tutkimukselle tyypillistä selittämiseen pyrkivää lähestymistapaa. Analyysi etenee vaiheittain aineiston kuvaamisesta luokitteluun ja edelleen yhdistämiseen. Näiden lopputuloksena muodostuu selitys. (Hirsjärvi ym. 1997, 218–219.)

Kyselylomakkeiden tarkistaminen ja aineiston käsittely aloitettiin heti, kun vastausaika oli päättynyt. Osalle vastaajista lähetettiin myös muistutus kyselyyn vastaamisesta viikko ennen määräajan umpeutumisesta. Kun analysointiin ryhdytään mahdollisimman pian keruuvaiheen jälkeen, aineisto vielä inspiroi tutkijaa ja tarvittaessa aineiston selventäminen on helpompaa (Hirsjärvi ym. 1997, 218–219).

Analyysi aloitettiin järjestämällä aineisto tilastollisesti käsiteltävään muotoon. Kyselylomakkeista saadut vastaukset eriteltiin kysymys kerrallaan, jonka jälkeen aineistoa jäsennettiin ja tiivistettiin luokittelemalla. Aineiston havainnollistamiseksi muodostettiin diagrammeja. Selkeyttämällä aineistoa luotiin johdonmukainen kokonaisuus, jonka pohjalta voitiin tehdä luotettavia johtopäätöksiä. Ensin päätelmiä tehtiin tilastollisesta aineistosta ja laajennettiin sitten refleктоimalla johtopäätöksiä aihetta käsitteleviin teoreettisiin lähtökohtiin.

Sisällönanalyysia on käytetty opinnäytetyössä niiltä osin, kun aineistoa ei ole voitu analysoida kvantitatiivisesti ja esittää numeraalisesti. Tämä aineisto eriteltiin ja pelkistettiin sekä karsittiin tutkimuskysymysten kannalta merkityksettömät asiat pois kadottamatta kuitenkaan tärkeää aineistosta nousevaa tietoa. Sisällönanalyysin avulla kuvataan ja tulkitaan tutkimusaineistoa sanallisesti sekä etsitään merkitys-suhteita (Vilka 2005, 139–140). Näitä osia ovat lähinnä olleet avoimiin kysymyksiin tulleet vastaukset, joita on käytetty myös suorina lainauksina täydentämään opinnäytetyön tuloksia.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus

Validiteetti ja realibiliteetti ovat kaksi peruskäsitettä, jotka liittyvät mittauksen luotettavuuteen. Validiteetti kertoo mittauksen pätevydestä eli siitä onko todellisuudessa mitattu sitä mitä oli tarkoitus. Realibiliteetti kertoo mittauksen tai tiedonkeruun tarkkuudesta. (Vehkalahti 2008, 42.)

Vilkan (2005, 161) mukaan tutkimuksen validiutta tarkastellaan jo siinä vaiheessa kun tutkimusta suunnitellaan. Kyselylomakkeen ja kysymysten suunnittelussa tulee pyrkiä siihen, ettei väärinymmärryksiä synny (Vilka 2005, 161). Kyselylomakkeen pätevyden varmistamiseksi kyselylomaketta testattiin ennen sen julkistamista. Linkki kyselylomakkeeseen lähetettiin kahdelle vapaaehtoiselle monikkoäidille, joiden sähköpostiosoitteet oli saatu Nipsulasta. Monikkoäidit vastasivat kyselyyn ja antoivat sen sisällöstä ja toimivuudesta palautetta sähköpostitse. Tämän jälkeen aloitimme aineistonkeruun.

Kyselylomakkeeseen vastaaminen oli vapaaehtoista ja siihen vastattiin nimettömästi. Vastaajia etsittiin internetin keskustelufoorumeilta, joista oletettiin löytyvän myös monikkoperheellisiä. Ilmoituksia opinnäytetyöstä laitettiin seuraaville internetin keskustelufoorumeille:

- <http://www.vauva.fi/keskustelut>
- <http://www.helistin.fi/keskustelu/>
- <http://kaksplus.fi/keskustelu/>

Ilmoituksesta löytyi sähköpostiosoite, johon vastaajat saivat ilmoitta oman sähköpostiosoitteensa. Halukkaiden vastaajien sähköpostiosoitteisiin lähetimme linkin, josta aukesi Webropol-kysely. Liitetiedostona lähetettiin myös saatekirje, joka kehoitettiin lukemaan ennen kyselyyn vastaamista. Saatekirjeessä kerrottiin opinnäytetyöstä. Sähköpostit lähetettiin jokaiselle

vastaajalle erikseen, jotta vastaajien sähköpostiosoitteet eivät näkyisi muille vastaajille.

Opinnäytetyön aineistonkeruutavaksi valikoitui kyseinen tapa, koska tällä haluttiin välttää opinnäytetyöntekijöiden mahdollinen vaikuttaminen kyselyn vastauksiin. Kun kyselyyn vastataan yksin, eivät myöskään muut henkilöt pääse vaikuttamaan vastauksiin ja vastaaja voi avoimesti kertoa omia ajatuksiaan ja mielipiteitään. Kyselylomaketta haluttiin käyttää, jotta vastauksia saataisiin mahdollisimman paljon. Suurempi vastaajien määrä vaikuttaa tulosten luotettavuuteen.

Lomakkeita tarkistettaessa etsittiin asiattomasti täytettyjä lomakkeita, joita ei kuitenkaan löytynyt. Jos lomakkeessa on paljon vastaamattomia kohtia tai jokin vastaus toistuu systemaattisesti, saattaa se olla merkki huonosta kysymyksen asettelusta. (Vilka 2007, 106.)

Aineiston tarkistamista jatkettiin keskittymällä puuttuvien vastausten määrään. Katoanalyysillä selvitettiin vastaajien taustatietojen systemaattista toistumista.

Puuttuvien havaintojen osalta päätettiin, että myös nämä analysoidaan, koska en osaa sanoa -vastausta ei kyselylomakkeessa ollut ja en ole kiinnostunut -vastaukset ovat merkittäviä tulosten kannalta. Tutkijan kannattaa valmistella huolella sekä teoria että aineiston keruu, jotta puuttuvilta havainnoilta säästyään (Vilka 2007, 110). Jo kyselyn suunnitteluvaiheessa oli päätetty, että lomakkeeseen ei tule en osaa sanoa -vastausvaihtoehtoja tai muita sellaisia vaihtoehtoja, jotka helpottaisivat vastaajien vastaamatta jättämistä.

Tulosten luotettavuutta olisi lisännyt se, jos kyselylomakkeeseen vastaajia olisi ollut enemmän. Myös vastaajien monipuolisemmat taustatiedot olisivat luultavasti vaikuttaneet vastauksiin.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Kyselylomakkeeseen vastaajia etsittiin internetistä. Lähetimme sähköpostia myös muutamalle Mannerheimin lastensuojeluliiton Hämeen piirin perhekahvilalle, joilta toivoimme kyselystä tiedottamista mahdollisille monikkoperheasiakkaille. Tätä kautta saimmekin suurimman osan vastauksista. Kyselyyn tuli yhteensä 13 vastausta. Toivomukset Nipsulassa järjestettävästä toiminnasta olivat hyvin samansuuntaisia ja joukosta erottui selvästi eniten toivotut asiat.

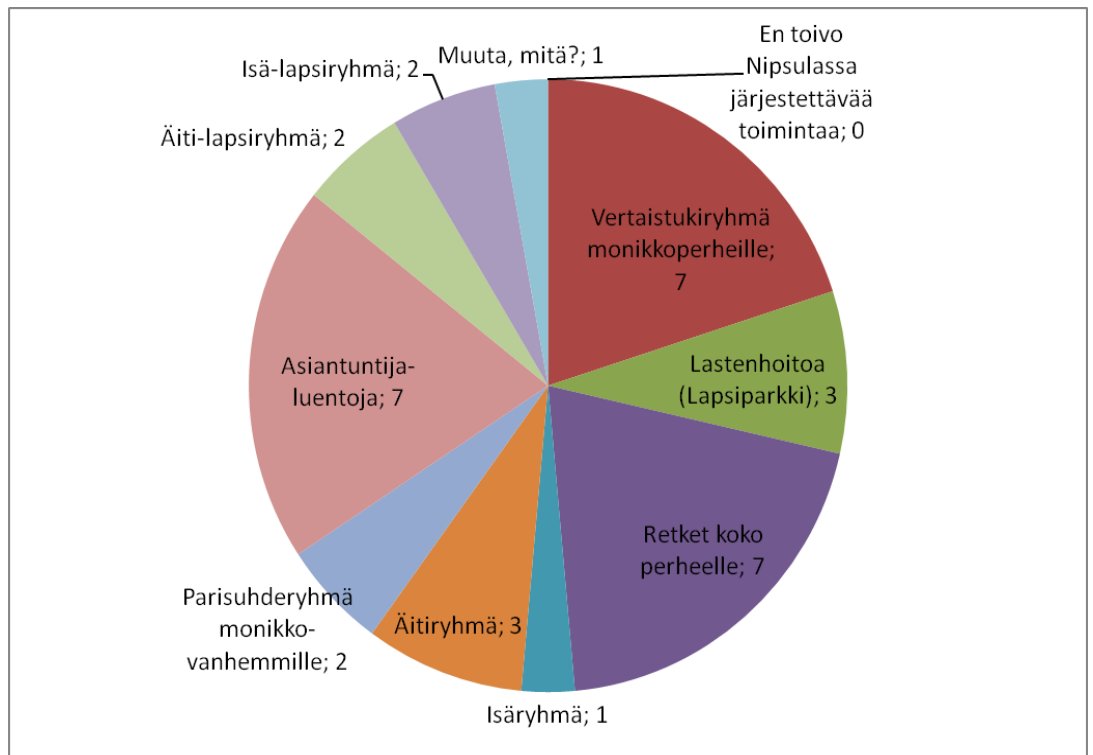
6.1 Vastaajien taustatietoja

Kaikki 13 kyselyyn vastanneista olivat monikkoperheiden äitejä. Kymmenen vastaajista asui Hämeenlinnassa (77 %), kaksi Riihimäellä (15 %) ja yksi vastaajista asui Forssassa (8 %). Kaikkien vastanneiden perheessä oli yhdet kaksoset, jotka olivat iältään kuudesta kuukaudesta neljään vuoteen. Perheisiin ei kuulunut muita monikoita, kuten kolmosia tai nelosia. Kaikil-

la vastanneilla oli myös muita lapsia monikoiden lisäksi ja avio- tai avopuoliso kuului 11:een vastaajan perheeseen (85 %). Vastaajista seitsemän (54 %) kuului Suomen monikkoperheet ry:n jäsenyhdistykseen.

6.2 Vastaajien toivomukset Nipsulan kehittämiseksi

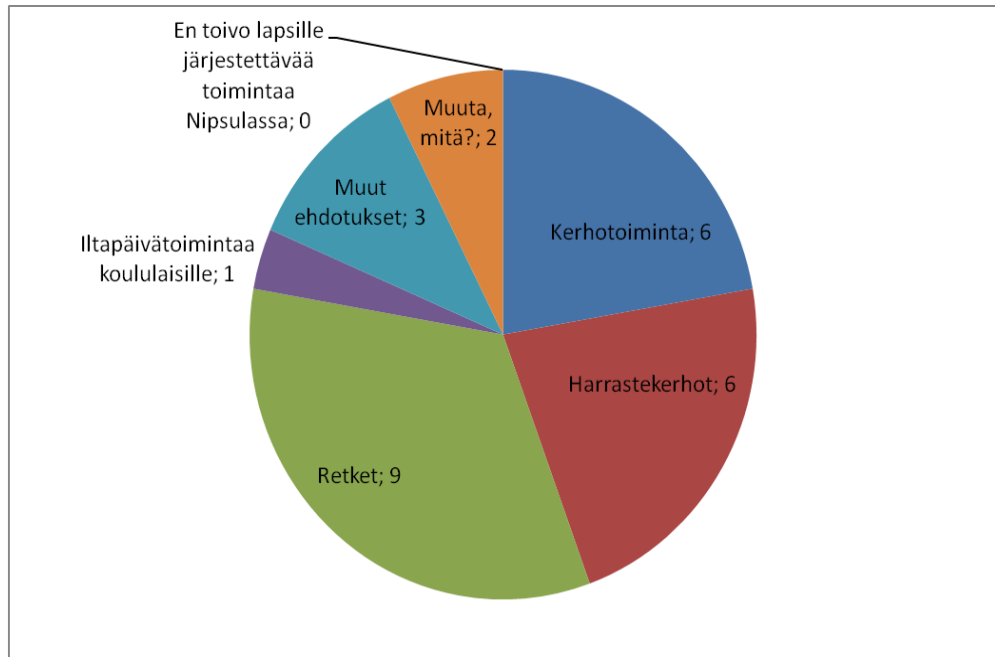
Kysyttäessä vastaajilta, mitä toimintaa he toivoisivat järjestettävän Nipsulassa, suosituimmat olivat vertaistukiryhmä monikkoperheille, retket koko perheelle sekä asiantuntijaluennot (kuvio 1). Kukin niistä sai saman verran kannatusta (seitsemän vastaajaa). Äitiryhmää, kuten myös lastenhoitoa (lapsiparkkia) toivoi kolme vastaajaa. Kaksi vastanneista toivoi parisuhderyhmää monikkovanhemmille. Myös äiti-lapsiryhmää toivoi kaksi vastaajaa. Ryhmän sisällöksi toinen vastaajista ehdotti jumppaa tai muskaria. Isä-lapsi ryhmää toivoi myös kaksi vastaajaa mutta ryhmän sisällöksi ei tullut ehdotuksia. Yksi vastaaja toivoi isäryhmää ja yksi vastasi kohtaan muuta, mitä?, johon vastaaja ehdotti ”kerhoa kaksoslapsille, jossa ei ihmetellä sitä samannäköisyyttä”. Kukaan ei vastannut kohtaan ”en toivo Nipsulassa järjestettävää toimintaa”.

Kuvio 1 Toivottu toiminta Nipsulassa.

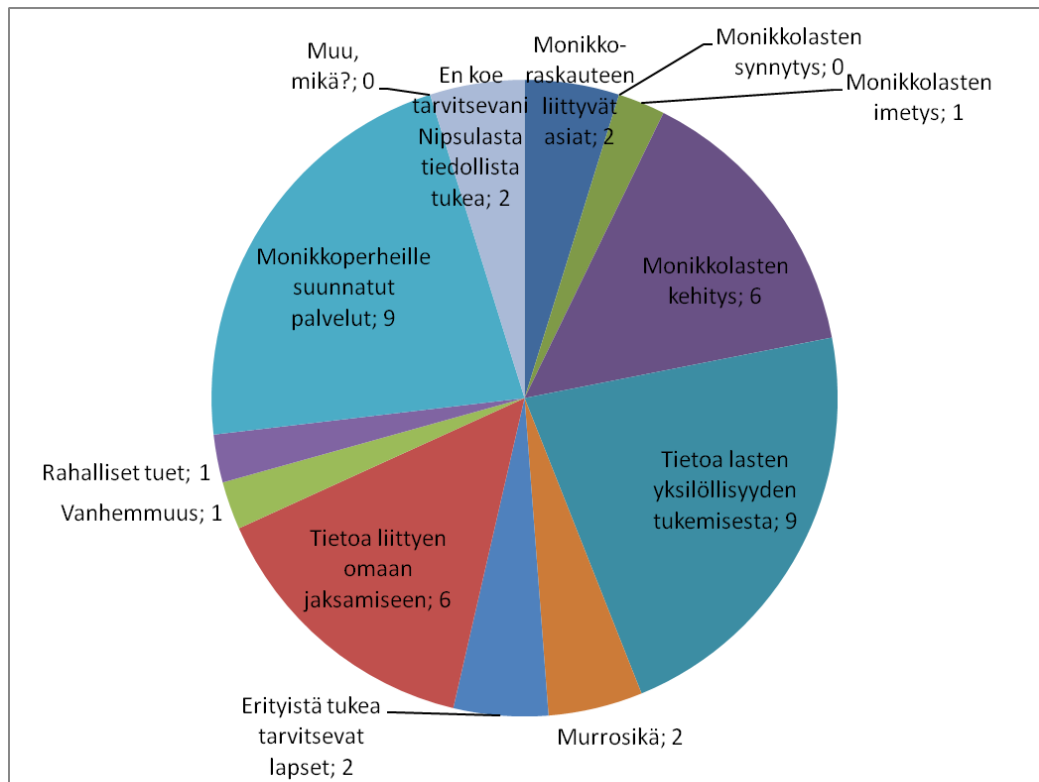
Seuraava kysymys liittyi toivomuksiin lapsille suunnatusta toiminnasta Nipsulassa, mikä havainnollistuu kuviossa 2. Eniten vastaajat (yhdeksän vastaajaa) toivoivat retkiä. Kerhotoimintaa ja harrastekerhoja toivoi kuusi vastaajaa. Iltapäivätoimintaa koululaisille toivoi yksi vastaaja. Vastaajat saivat halutessaan ehdottaa aihepiiriä lapsille järjestettäväksi toiminnaksi. Kolme vastaajaa vastasi tähän kohtaan ja he ehdottivat askartelu/käsityökerhoa, jumppaa, monikkomuskaria sekä musiikkia. Myös muuta, mitä? -kohtaan tuli kaksi vastausta. Tässä kohdassa toinen vastaajista

ehdotti ”aikuisen ystävä toimintaa lapselle” ja toinen vastaajista toivoi ”iltoihin painottavaa, sillä vanhemmat ovat töissä ja kaikki eivät asu keskustassa”. Kysyimme myös lopuksi, mikäli vastaajat eivät toivoisi lapsille suunnattua toimintaa mutta tähän kohtaan ei tullut yhtään vastausta.

Kuvio 2 Lapsille suunnattu toiminta.

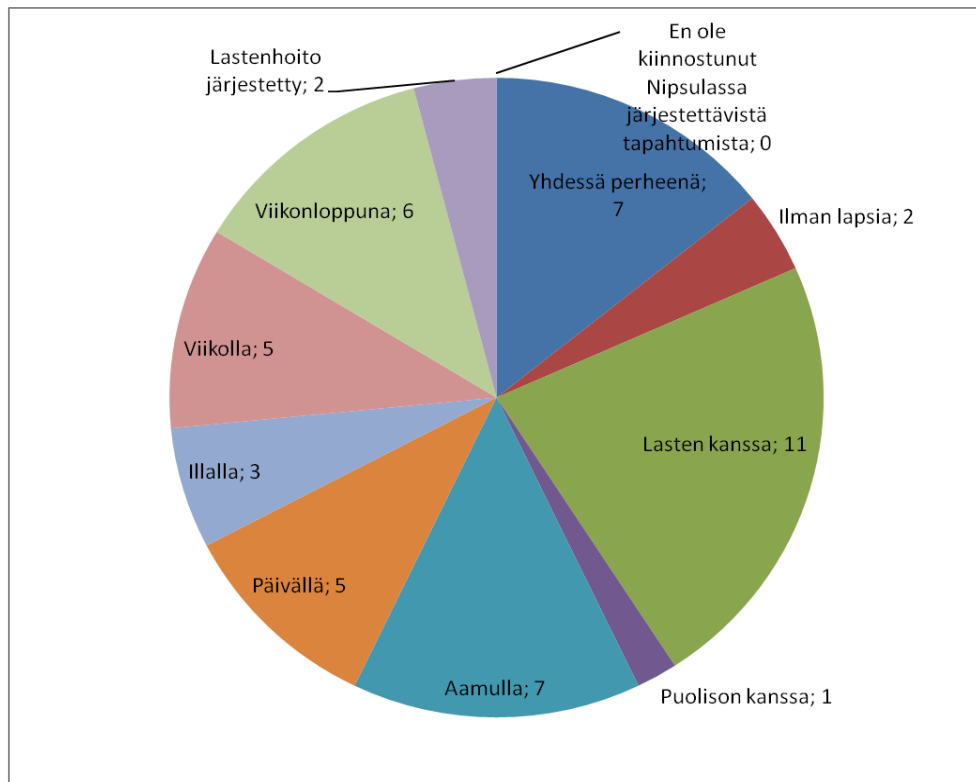
Kysyttäessä mistä aihepiireistä toivottiin tietoa, eniten vastauksia (yhdeksän vastaajaa) tuli kohtiin: tietoa lasten yksilöllisyyden tukemisesta sekä monikkoperheille suunnatut palvelut (kuvio 3). Kuusi vastausta tuli kohtiin monikkolasten kehitys sekä tietoa liittyen omaan jaksamiseen. Monikkoraskauteen liittyvistä asioista, murrosiästä sekä erityistä tukea tarvitsevista lapsista toivoi tietoa kaksi vastaajaa. Yksi vastaaja toivoi tietoa monikkolasten imetyksestä, kuten myös vanhemmuudesta ja rahallisesta tuesta. Monikkolasten synnytyksestä ei haluttu saada tietoa. Myöskään vastaajakohtaan, jossa vaihtoehtoina olivat ”muu, mikä”, ei tullut lainkaan vastauksia. Kaksi vastaajaa ei kokenut tarvitsevänsä tiedollista tukea Nipsulasta.

Kuvio 3 Tiedollisen tuen tarpeet.

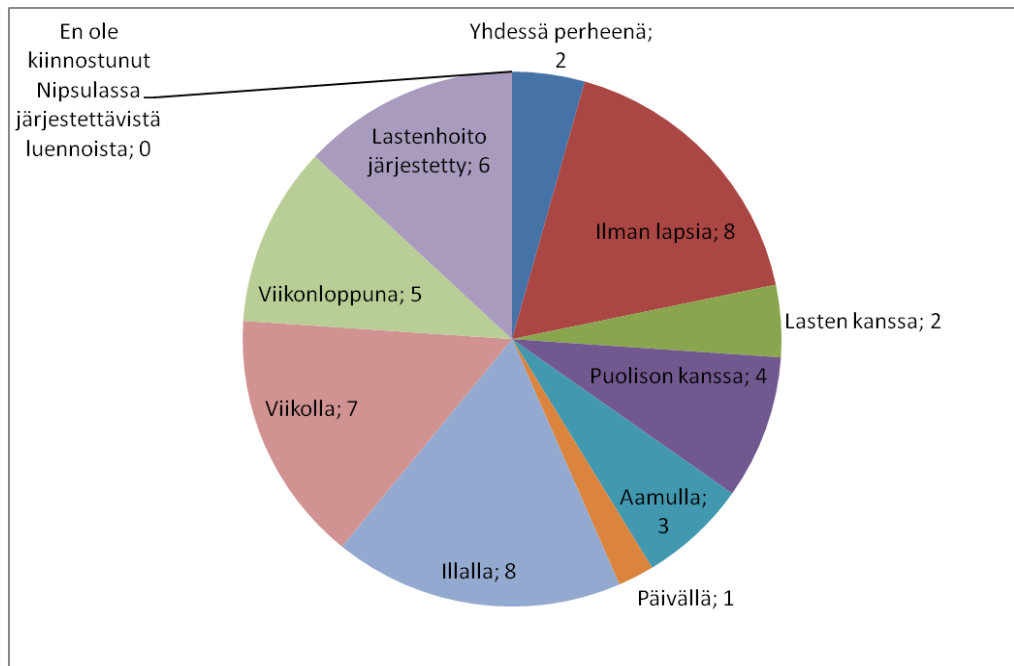
Seuraava kysymys koski Nipsulassa järjestettävään tapahtumaan, luento- ja ryhmään osallistumiseen liittyviä asioita. Kuvio 4 havainnollistaa, että suurin osa vastaajista haluaisi osallistua Nipsulassa järjestettävään tapahtumaan lasten kanssa (11 vastaajaa). Yhdessä perheenä tapahtumiin haluaisi osallistua seitsemän vastaajaa. Kaksi vastaajista osallistuisi tapahtumaan ilman lapsia ja yksi haluaisi osallistua sellaiseen puolison kanssa. Tapahtumien ajankohdasta kysyttäessä vastaukset jakaantuivat melko tasaisesti: seitsemän vastaajaa toivoi aamulla järjestettäviä tapahtumia, viisi päivällä ja kolme illalla. Viikonloppuna järjestettäviä tapahtumia toivoi kuusi vastaajaa ja viikolla viisi vastaajaa. Kukaan vastaajista ei valinnut kohtaa ”en ole kiinnostunut Nipsulassa järjestettävistä tapahtumista”. Lomakkeessa kysyttiin myös, toivottaisiinko tapahtumien yhteydessä järjestettyä lastenhoitoa. Tätä toivoi kaksi vastaajaa.

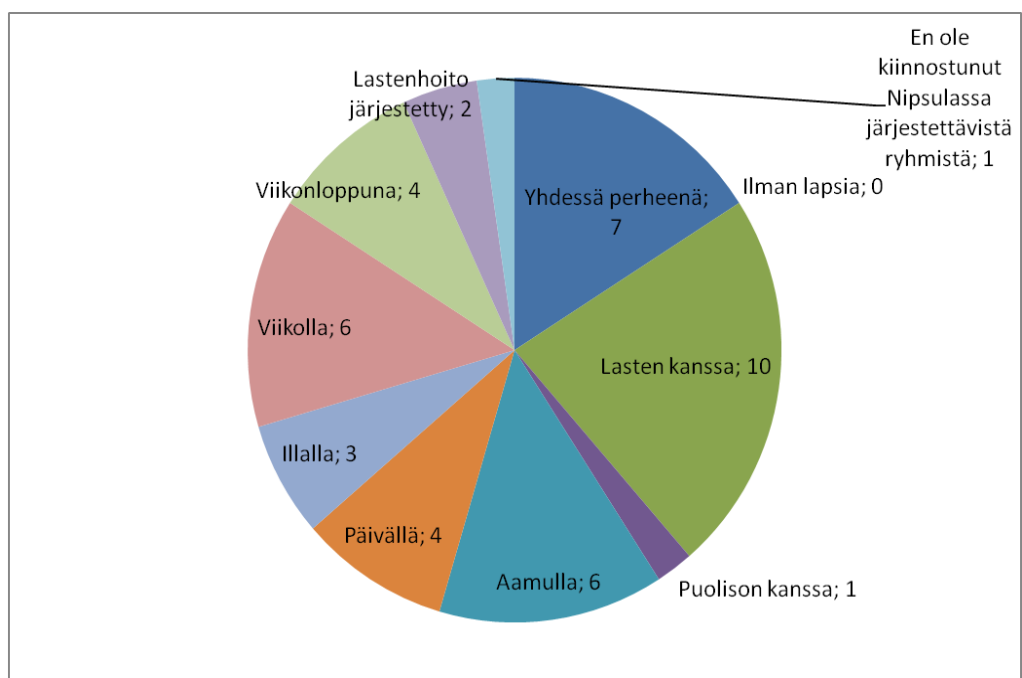
Kuvio 4 Tapahtumiin osallistuminen.

Kahdeksan vastaajaa toivoi Nipsulassa järjestettäviin luentoihin osallistumista ilman lapsia (kuvio 5). Kuusi vastaajista toivoi, että lastenhoito paikalla olisi järjestetty. Seuraavaksi eniten vastaajat toivoivat luentoihin osallistumista puolison kanssa (neljä vastaajaa). Luentoihin osallistumista toivottiin myös yhdessä perheenä (kaksi vastaajaa) tai lasten kanssa (kaksi vastaajaa). Suurin osa vastaajista toivoi luentojen ajankohdan olevan illalla (kahdeksan vastaajaa). Seitsemän vastaajaa toivoi, että ne järjestettäisiin viikolla, ja viisi toivoi niiden olevan viikonloppuna. Vain yksi vastaajista toivoi luentojen olevan päivällä ja kolme vastaajista toivoi niiden olevan aamulla. Kukaan ei vastannut kohtaan ”en ole kiinnostunut Nipsulassa järjestettävistä luennoista”.

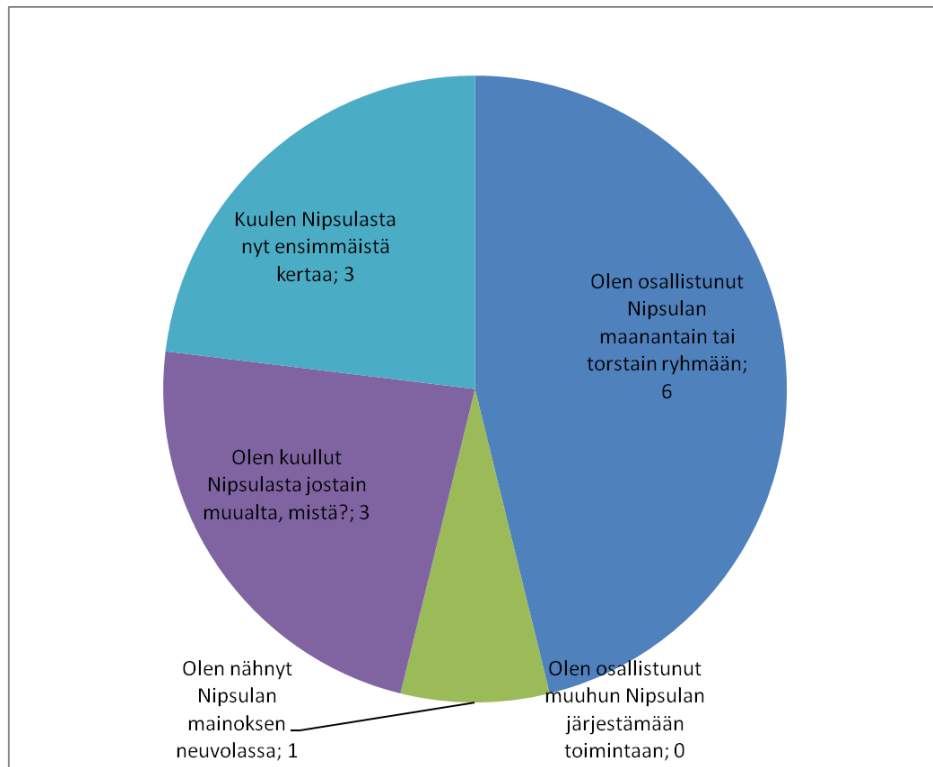
Kuvio 5 Luentoihin osallistuminen.

Nipsulassa järjestettävään ryhmään osallistumisesta ei ollut kiinnostunut yksi vastaaja. Kukaan ei myöskään haluaisi osallistua ryhmään ilman lapsia. Suurin osa (kymmenen vastaajaa) toivoi, että ryhmään osallistuttaisiin lasten kanssa ja moni toivoi myös osallistumista yhdessä perheen kanssa (seitsemän vastaajaa). Vain yksi vastaaja toivoi, että ryhmään osallistuttaisiin puolison kanssa. Lastenhoitoa toivoi kaksi vastaajaa. Kuviosta 6 selviää, että ajankohdaksi toivottiin melko tasaisesti joko aamulla (kuusi vastaajaa), päivällä (neljä vastaajaa) tai illalla (kolme vastaajaa) kokoontuvaa ryhmää. Myös viikon (kuusi vastaajaa) ja viikonlopun (neljä vastaajaa) välillä tulokset jakaantuivat melko tasaisesti.

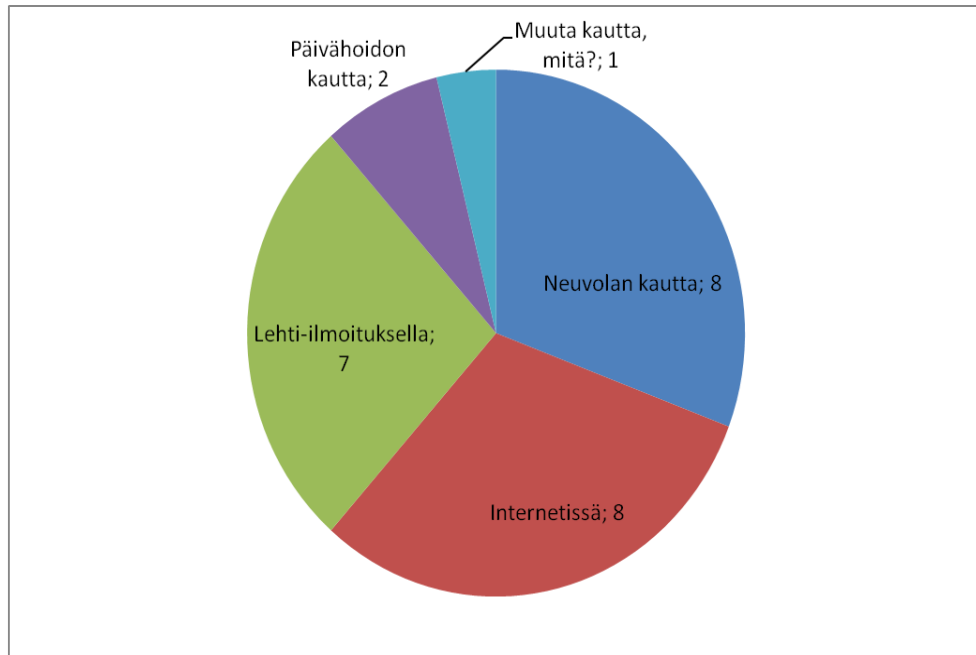
Kuvio 6 Ryhmään osallistuminen.

Kuvio 7 havainnollistaa kysymystä oliko vastaajilla aiempaa tietoa Nipsulasta. Kuusi vastaajaa oli osallistunut Nipsulan maanantain tai torstain ryhmään mutta kukaan vastaajista ei ollut osallistunut muuhun Nipsulassa järjestettyyn toimintaan. Yksi oli nähnyt mainoksen Neuvolassa ja kolme vastaajista oli kuullut Nipsulasta jostain muualta. Nämä kolme olivat kuulleet Nipsulasta muilta monikkoperheiltä. Kolme vastaajaa kuuli Nipsulasta ensimmäistä kertaa.

Kuvio 7 Aiempi tieto Nipsulasta.

Nipsulan toiminta tavoittaisi vastaajat heidän mukaansa parhaiten neuvolan (kahdeksan vastausta) tai internetin (kahdeksan vastausta) kautta, kuten kuvio 8 selviää. Seitsemän vastaajan mukaan tieto tavoittaisi hyvin myös lehti-ilmoituksella ja kaksi vastaajista uskoisi, että päivähoiton kautta tieto voisi myös tavoittaa monikkoperheet. Kysymyksessä oli myös vaihtoehto, johon vastaaja pystyi itse ehdottamaan hyvää tiedotusväylää. Tähän kohtaan tuli yksi vastaus: ”Monikkoperheen paikallisyhdistys Hämeenlinnan alueella olisi hyvä juttu. Mekin olemme vielä Keski-Suomen monikkoperheiden listoilla, kun täällä ei ole omaa yhdistystä”.

Kuvio 8 Tieto Nipsulasta tavoittaa parhaiten.

Kyselylomakkeen lopussa oli kolme avointa kysymystä, joihin tuli yhteensä viisi vastausta. Ensimmäiseksi kysyttiin, mitä toiveita vastaajalla olisi Nipsulan kaltaisen avoimen varhaiskasvatustoiminnan suhteen. Tähän kysymykseen vastasi kolme vastaajaa, jotka ehdottivat muun muassa erilaisia harrastekerhoja sekä koululaisten iltapäiväkerhoa. Eräs vastaajista toivoi askartelupajaa vanhemmille, jonka aikana lastenhoito olisi järjestetty. Toinen avoin kysymys koski vastaajan omaa innostusta osallistua avoimen toiminnan toteuttamiseen ja suunnitteluun. Lomakkeessa kysyttiin, olisiko vastaajalla halukkuutta esimerkiksi ohjata jonkinlaista ryhmää. Tähän kysymykseen vastasi yksi vastaaja, jonka mielestä tällainen voisi olla ”hauskaa puuhaa”. Viimeiseen kysymykseen sai esittää muuta aiheeseen liittyvää. Yksi vastaaja vastasi tähän kysymykseen kiittämällä Nipsulan toiminnasta.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää monikkoperheiden tiedollisen ja sosiaalisen tuen tarpeita sekä sitä, miten Nipsulan avoin varhaiskasvatus pystyisi vastaamaan näihin tarpeisiin.

7.1 Monikkoperheiden tiedollisen tuen tarpeeseen vastaaminen

Monikkoperheet kaipaavat tiedollista tukea. Tähän viittaa se, että kysyttäessä heidän toiveitaan Nipsulan toiminnan suhteen moni vastaaja valitsi asiantuntijaluennot. Parhaiten Nipsula voisi tähän tiedon tarpeeseen kyselyn perusteella vastata jakamalla tietoa monikkolasten yksilöllisyyden tukemiseen ja monikkoperheille suunnattuihin palveluihin liittyen. Myös tieto monikkolasten kehityksestä sekä vanhempien oman jaksamisen tukemisesta vastaisi tarpeeseen.

Monikkolasten yksilöllisyyden tukeminen askarruttanee monia vanhempia. Tärkeää on, että kaksoiset tai muut monikot nähdään myös yksilöinä lapsesta alkaen, koska yhteiskunnassamme aikuisilta odotetaan monia yksilöllisiä valintoja (Moilanen 2007, 27). Yksilöllisyyden tukeminen liittyy monikkovanhempien kasvatuksellisiin haasteisiin aina odotusajasta nuoreen aikuisuuteen asti (Moilanen 2007, 27–32).

Myös monikkoperheille suunnatuista palveluista kaivattaisiin tietoa vastausten perusteella. Monikkoperheiden näkökulmasta tärkeimpiä lapsiperheiden palveluja ovat esimerkiksi lapsiperheiden kotipalvelu, terveydenhoito sekä neuvolapalvelut. Näitä palveluja, kuten muitakin ennaltaehkäiseviä palveluja, on kuitenkin vähennetty viime vuosina tuntuvasti Suomen taloudellisen tilanteen takia. (Kumpula 2007, 74–75.) Myös yksityiset palveluntarjoajat voivat olla monikkoperheiden apuna esimerkiksi tarjotessaan lastenhoitopalveluja. Tällaiseen, yksityiseen palveluun, on mahdollista käyttää verotuksen kotitalousvähennystä (Kumpula 2007, 19). Tällaiset asiat eivät välttämättä aina ole itsestänselvyyksiä elämäntilanteessa, johon liittyy paljon muitakin uusia asioita.

Monikkoperheet toivoivat tietoa myös liittyen monikkolasten kehitykseen ja omaan jaksamiseen. Monikkolasten kasvussa ja kehityksessä saattaa ilmetä muita lapsia enemmän joitakin erityispiirteitä kuten esimerkiksi epilepsiaa, liikuntavammoja tai viivettä puheen kehityksessä (Moilanen 2007, 26). Tämä lisännee vanhempien tiedon tarvetta lapsen kehitykseen liittyen. Vanhempien oma jaksaminen monikkoperheessä on myös koetuksella. Erityisen haastavaa vanhempien jaksamiselle ja parisuhteelle on vauva-aika (Oulasmaa 2007, 52). Sosiaalinen verkosto voi auttaa monikkoperheitä monella tapaa, kuten auttamalla lasten hoitamisessa tai kotiaskareissa. Tällaiseen verkostoon voi kuulua esimerkiksi ystäviä, isovanhempia tai muita sukulaisia. (Ahlgren 2007, 18).

Luentojen ajankohdaksi sopisivat kyselyn perusteella parhaiten illat joko viikonloppuna tai arkipäivisin. Luennoitsijoina voitaisiin käyttää asiantuntijoita tai sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita. Lastenhoito luentojen aikana voitaisiin mahdollistaa myös opiskelijoiden avulla.

7.2 Monikkoperheiden sosiaalisen tuen tarpeeseen vastaaminen

Mahdollistamalla vertaistukiryhmän monikkoperheille Nipsula vastaa jo nyt monikkoperheiden sosiaalisen tuen tarpeeseen. Kyselyn vastauksissakin toivottiin vertaistukiryhmää monikkoperheille. Monikkoperheet toivoivat lisäksi koko perheen retkiä, joka myös mahdollistaisi vertaisten kohtaamisen. Ahlgren (2007, 16) toteaa artikkelissaan, että vertaistuen merkitystä ihmisen jaksamiselle ja elämäntilanteelle ei voi mikään ammattiapu täysin korvata. Monikkoperheille tärkeitä vertaistuen lähteitä ovat monikkoperheyhdistykset, jotka tiedottavat palveluista, tarjoavat toimintaa sekä julkaisevat lehtiä ja tiedotteita (Ahlgren 2007, 18).

Hämeenlinnan alueella ei ole paikallista monikkoperheyhdistystä. Suomen monikkoperheet ry:n jäsenyhdistykseen kuului noin puolet vastaajista.

Kun kysyttiin, miten tieto Nipsulan toiminnasta tavoittaisi parhaiten, eräs vastaaja ehdotti paikallista monikkoperheyhdistystä.

Monikkoperheen paikallisyhdistys Hämeenlinnan alueella olisi hyvä juttu. Meekin olemme vielä Keski-Suomen monikkoperheiden listoilla, kun täällä ei ole omaa yhdistystä.

Nipsulan nykyisen monikkoperheryhmän toiminta ei välttämättä tavoita kaikkia monikkoperheitä. Kyselyyn vastaajista osa ei ollut lainkaan kuulunut Nipsulasta. Kyselylomakkeen vastausten perusteella tiedotusta Nipsulan toiminnasta voitaisiin lisätä tiedottamalla siitä neuvolassa tai internetissä. Vastaajat pitivät hyvänä tiedonkulun välineenä myös sanomalehteä, jonka lisäksi tieto toiminnasta on kulkenut monikkoperheiden välillä.

Kyselyn vastauksista ilmeni, että monikkoperheet haluavat osallistua tapahtumiin ja ryhmiin lasten kanssa tai yhdessä perheenä. Toimintaan osallistuminen saattaa olla haasteellista kahden tai useamman lapsen kanssa ja lastenhoito saattaa olla vaikeampaa järjestää useammalle lapselle. Tästä johtuen vastauksissa yllätti hieman se, että lastenhoitoa toivottiin vain vähän.

7.3 Aineistosta nousseita ideoita Nipsulan toiminnan kehittämiseksi

Monikkoperheiden vertaistukiryhmän lisäksi kyselyn vastauksien perusteella Nipsulassa voitaisiin järjestää äiti-lapsi- tai isä-lapsiryhmätoimintaa. Äideille suunnattu ryhmä voisi myös kiinnostaa monikkoperheitä. Ryhmien toiminnan sisältöihin tuli melko vähän uusia ideoita. Selkeimmin aineistosta nousi musiikki toiminnan sisältönä, jonka lisäksi liikunta ja kädentaidot mainittiin. Toiminnan suunnitteluun vaikuttaa olennaisesti se, että vanhemman tulee toimia kahden lapsen kanssa. Tämä toteamus ilmeni yhdessä kyselylomakkeen vastauksessa.

Maalaamiset ja isommat askartelut ovat yksin haasteellisia kahden pienen kaksosen kanssa.

Se, että vanhempi saa toimia rauhassa vain yhden monikkolapsen kanssa, tukee osaltaan lapsen yksilöllisyyttä. Monikkolapselle on hyötyä kahdenkeskeisestä ajasta äidin tai isän kanssa, vaikka heidän keskinäinen suhteensa onkin arvokas ja ainutlaatuinen (Moilanen 2007, 29). Lasten luonteenpiirteet saattavat erota toisistaan paljonkin, joten antamalla heille toisinaan jakamattoman huomion, voi hiljaisemmankin lapsen ääni tulla paremmin kuulluksi. (Moilanen 2007, 29.)

Kyselyn avulla haluttiin myös selvittää, olisiko toimintojen ajankohdalla merkitystä osallistujille. Näissä vastaukset jakautuivat melko tasaisesti lukuun ottamatta luentoja, joiden suurin osa vastaajista toivoi olleen järjestetty illalla.

pohdinta

Avoimen varhaiskasvatustoiminnan merkitys ennaltaehkäisevänä palveluna on suuri. Yhteiskunnalliset muutokset, kuten perherakenteiden muutokset sekä palveluiden supistuminen, ovat vaikuttaneet perheiden jokapäiväiseen elämään ja avoin toiminta on vastaamassa näihin haasteisiin. Tärkeä tehtävä avoimilla varhaiskasvatuspalveluilla on toimia vertaistuen mahdollistajina. Tällaista tukea kaipaavat erityisesti monikkoperheet.

Sosionomin opintoihin liittyy vahvasti asiakkaiden osallisuuden tukeminen ja asiakkaiden äänen esille tuominen. Asiakkaiden äänen olemme halunneet tuoda kuuluviin myös opinnäytetyömme avulla, Nipsulan toiminnan kehittämiseksi. On tärkeää, että palvelujen laatuun ja sisältöön voivat vaikuttaa myös ne, jotka palveluja käyttävät.

Tutkimustuloksemme vahvistivat käsitystä siitä, että vertaistuki on tärkeää monikkoperheille. Tuloksissa monikkoperheet toivoivat myös tietoa lasten yksilöllisyyden tukemisesta. Mielestämme Nipsulassa voitaisiin luentojen lisäksi auttaa vanhempia tukemaan monikkolasten yksilöllisyyttä esimerkiksi arjen toiminnassa.

Eräs Nipsulan toimintaan jo osallistunut totesi:

Oppilaiden kanssa toteutetut yhteiset jutut ovat mukavia. Silloin ujoimmatkin lapset tottuvat muihin aikuisiin ja heidän apuun.

Opiskelijoiden osallistuminen Nipsulan toimintaan on siis koettu hyvänä. Etenkin monikkoperheille opiskelijoiden läsnäolo saattaa olla hyvä apu, koska näin vanhemmat pääsevät työskentelemään vain yhden lapsen kanssa kerrallaan. Monikkovanhemmat saattavat toisinaan kokea riittämättömyyden tunteita, kun lapset joutuvat kilpailemaan vanhemman huomiosta. Monikkolasten yksilöllinen huomioiminen liittyy kasvatuksellisiin haasteisiin mutta toisaalta erityisen sisarusuhteen kunnioittaminen on samalla tärkeää. (Moilanen 2007, 27-28).

Opiskelijoita voisi käyttää tulevaisuudessa monipuolisemminkin Nipsulan toiminnassa. Nykyään Nipsulassa toimivat lähinnä sosionomiopiskelijat mutta myös sairaanhoidon tai terveydenhoidon opiskelijat voisivat osallistua Nipsulan toimintaan. Nipsulassa voitaisiin esimerkiksi järjestää luentoja, joissa luennoitsijana toimisivat opiskelijat. Ohjaustoiminnan opiskelijoiden osaamista voitaisiin myös hyödyntää järjestämällä luovaa toimintaa lapsien lisäksi myös vanhemmille. Opiskelijoiden läsnäolo Nipsulassa tekee varhaiskasvatusympäristöstä ainutlaatuisen verrattuna muihin avoimiin varhaiskasvatuspalveluihin.

Kyselylomake oli omasta mielestämme onnistunut. Sen käyttäminen myöhemmissä tutkimuksissa olisi mahdollista, koska kysymykset eivät sisällä ajankohtaista tietoa. Pienillä muutoksilla kyselylomaketta voitaisiin käyttää myös Nipsulan muun toiminnan tai muiden avointen varhaiskasvatuspalveluiden kehittämiseen.

Olisimme toivoneet enemmän vastaajia kyselyymme. Esimerkiksi lastaan odottavien ja isien puuttuminen jätti näiden ryhmien näkökulman pois tuloksista. Kyselyyn vastaajia olisi voitu tavoittaa paremmin esimerkiksi neuvolan kautta tai mikäli kyselylomaketta olisi jaettu myös paperiversiona. Ennen aineiston keruuta mietimme edellä mainittuja mahdollisuuksia mutta päädyimme kuitenkin ajankäytöllisistä syistä internet-kyselyyn. Toivoimme kyselyn tuovan enemmän vastaajia, koska sen voisi jokainen täyttää omalla ajallaan ja siihen vastaaminen olisi nopeaa. Vastaajien löytäminen ja lomakkeeseen vastaaminen edellyttivät molemmat internet-yhteyttä. Tämä saattoi osaltaan myös karsia joitakin kyselyyn vastaajia.

Jätimme myös mahdollisuuden informatiivisesta kyselystä pois, koska emme halunneet vaikuttaa vastauksiin omalla läsnäolollamme. Se, että kyselylomakkeesta tiedottamisen väyläksi valittiin keskustelupalstat, ei ollut välttämättä toimivin vaihtoehto. Tiedottamista kyselylomakkeesta olisi voitu mainostaa esimerkiksi ilmoitustauluilla tai Suomen monikkoperheet ry:n internet-sivulla.

Kyselylomakkeen tekeminen Webropol-sovelluksella oli helppoa ja yksinkertaista ja tässä mielessä se oli oikea valinta. Sovelluksen käyttöä voi suositella muillekin opinnäytetyön tekijöille mutta kyselystä tiedottamisen tapaa on hyvä harkita tarkasti. Mikäli internet-kyselyä käyttää aineiston keruumenetelmänä, on syytä harkita myös millaiset ihmiset siihen vastaavat. Esimerkiksi iäkkäät ihmiset tai vähän tietokonetta käyttävät saattavat karsiutua pois vastaajien joukosta.

Pohdimme, olisiko vastausten vähäinen määrä voinut johtua myös siitä, että esimerkiksi monet lastaan vielä odottavat eivät välttämättä tunne Nipsulan toimintaa. Nipsulan toiminnasta voisi tiedottaa aktiivisemmin esimerkiksi neuvolassa, lehti-ilmoituksilla tai internetissä. Toiminnastaan tiedottamisen lisäksi Nipsulan tunnettavuutta voisi lisätä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa. Erilaiset yhteistyökumppanit voisivat tehdä Nipsulan toiminnasta myös monipuolisempaa ja entistä laadukkaampaa. Yhteistyötä voitaisiin tehdä esimerkiksi Mannerheimin lastensuojeluliiton tai neuvolan kanssa. Kyselylomakkeen vastausten perusteella monikkoperheet toivoivat retkiä, joiden toteuttamisessa yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa voisi olla apua.

Opinnäytetyö on vahvistanut käsitystä siitä, että Nipsulan kaltainen avoin varhaiskasvatustoiminta on palveluna tärkeä monikkoperheille. Kokonaisuudessaan avoimet varhaiskasvatuspalvelut tulisi tulevaisuudessa nähdä tärkeänä osana perheille suunnattua palvelujärjestelmää ja niiden toimintaa tulisi kehittää palvelun jatkumisen takaamiseksi.

LÄHTEET

Ahlgren, K. 2007. Arki monikkoperheessä – tuki ja arjen sujuminen odotusajasta pikkulapsivaiheeseen. Teoksessa Alkio, P. (toim.) *Sylintäydeltä elämää – arki kaksosten ja kolmosten kanssa*. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 17–25.

Alila, K. & Portell, T. 2008. Leikkitoiminnasta avoimeen varhaiskasvatukseen – Avointen varhaiskasvatuspalvelujen nykytila ja kehittämistarpeet 2007. Helsinki: Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Viitattu 29.1.2011.

http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=D LFE-7740.pdf

Eromäki, P. & Hirvimäki, M. 2009. ”Paljon se ottaa ja paljon se antaa” – vanhempien kokemuksia monikkoarjesta ja lastenneuvolan tuesta vauvan ensimmäisenä vuonna.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Hoitotyön koulutusohjelma. Opinnäyte-työ.

HAMK n.d. Nipsula. Viitattu 29.1.2011.

<http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/Yleisopalvelut/Hyvinvoim ala/Nipsula>

Hankesuunnitelma. 2009. Suomen monikkoperheet ry. Hyvä alku monikkovanhemmuuteen (HYVÄ ALKU) – hanke vuosille 2009–2011. Viitattu 20.1.2011.

<http://www.suomenmonikkoperheet.fi/monikko2008/tiedostot/HYVA%20ALKU-hankkeen%20suunnitelma01082009.pdf>

Heikinheimo, A-L. 2007. Monikkovanhemmuudesta. Teoksessa Alkio, P. (toim.) *Sylintäydeltä elämää – arki kaksosten ja kolmosten kanssa*. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 12–16.

Heikkilä, T. 1999. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Oy Edita Ab.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2004. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hyväluoma, J. 2010. ”Monenkertaisia onnenhetkiä ja arjen haasteita – Monikkoperheiden vanhempien kokemuksia perheen hyvinvoinnista”. Jyväskylä: Picaset Oy.

Hämäläinen, J. & Kurki, L. 1997. *Sosiaalipedagogiikka*. Porvoo: WSOY.

Hämäläinen, J. 2008. Nuorten osallisuus. Teoksessa Hämäläinen, J. & Niivala, E. (toim.) Sosiaalipedagoginen aikakauskirja, vuosikerta 2008. 9. vuosikerta. Kuopio: Kopijyvä, 13–34.

Juhila, K. 2006. Sosiaalityöntekijöinä ja asiakkaina. Sosiaalityön yhteiskunnalliset tehtävät ja paikat. Tampere: Vastapaino.

Kontula, O. 2009. Parisuhdeonnan avaimet ja esteet. Helsinki: Painosalama Oy.

Laine, K. 2006. Lapsen sosiaalinen maailma päivähoitossa. Teoksessa Häkkä, A., Kuokkanen, H. & Virolainen, A. (toim.) Lapsen parhaaksi – Lähihoitaja varhaiskasvattajana. Helsinki: Edita Prima, 65–107.

Lehtosalo, S. 2007. Vertaisryhmä kaksoslasten vanhempien tukena. ”Tää on tosi valtava rikkaus, tää meidän oma ryhmä.”. Lahden ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Marttunen, M. 2006. Riittävän hyvä vanhemmuus. Viitattu 10.5.2010. http://www.ktl.fi/portal/suomi/julkaisut/kansanterveyslehti/lehdet_2005/9_2005/riittavan_hyva_vanhemmuus

Moilanen, I. 2007. Kasvatukselliset haasteet ja yksilöllisyyden tukeminen eri elämänvaiheissa. Teoksessa Alkio, P. (toim.) Sylintäydeltä elämää – arki kaksosten ja kolmosten kanssa. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 26–33.

Niemi, H. & Tourunen K. 1996. Tilastoista tiedoksi. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Nylund, M. & Yeung A. B. 2005. Vapaaehtoisuuden anti, arvot ja osallisuus murroksessa. Teoksessa Nylund, M. & Yeung A. B. (toim.) Vapaaehtoistoiminta - Anti, arvot ja osallisuus. Tampere: Vastapaino, 13–38.

Nätkin, R. & Vuorio J. 2007. Perhetyön tieto ja kritiikki. Teoksessa Nätkin, R. & Vuorio J. (toim.) Perhetyön tieto. Tampere: Vastapaino, 7–38.

Oulasmaa, M. & Saloheimo, A. 2007. Tuplapotti + Parisuhde = Mahdollinen yhtälö? Teoksessa Alkio, P. (toim.) Sylintäydeltä elämää – arki kaksosten ja kolmosten kanssa. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 52–60.

Penninkilampi-Kerola, V. 2007. Monikkojen keskinäinen suhde. Teoksessa Alkio, P. (toim.) Sylintäydeltä elämää – arki kaksosten ja kolmosten kanssa. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy, 39–51.

PhL, Laki lasten päivähoitosta nro 36/1973. 19.1.1973.

Rautiainen, M. 2001. Vanhemmuuden roolit ja varhainen vuorovaikutus. Teoksessa Rautiainen, M. (toim.) Vanhemmuuden roolikartta. Syvennä ja sovelta. Helsinki: Suomen kuntaliitto, 17–23.

Saarinen, J., Tomminen, S-M. & Nenonen, M. 2007 Avoimen päiväkodin kustannusvaikuttavuus – näkökulmia perheiden varhaiseen tukemiseen. HAMKin julkaisuja 3:2007. Tampere: Domus-Offset Oy.

STAKES 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Saarijärvi: Gummerus kirjapaino Oy.

STM 2006. Perhepolitiikka suomessa. Helsinki: Yliopistopaino. Viitattu 13.2.2011.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=39503&name=D LFE-7153.pdf

Tanttu, M. 2010. Avoin päiväkotiperheiden tukena – vanhempien kokemuksia avoimen päiväkodin toiminnasta. Hämeen ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

THL 2011. Kuvaus varhaiskasvatuspalveluista. Viitattu 14.1.2011.
http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/palvelut/varhaiskasvatuspalvelut

THL 2010. Avoimet varhaiskasvatuspalvelut. Viitattu 14.1.2011.
<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyovalineet/tyomenetelmat/avoimetvarhaiskasvatustpalvelut/>

Törrönen, H. 1997. Meille tulee vauva II TUPLAONNI. Helsinki: STAKES.

Törrönen, M. & Vornanen, R. 2004. Lastensuojelun ehkäisevä työ. Teoksessa Puonti, A., Saarnio, T. & Hujala, A. (toim.) Lastensuojelu tänään. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi. 154–191.

Valli, R. 2001. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Viitala, R. & Saloniemi, R. 2005. Perhepalveluiden kumppanuusohjelma. Perhe-hanke. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2005:4. Viitattu 10.5.2010.
http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=D LFE-3823.pdf&title=Perhe_hanke__Perhepalvelujen_kumppanuusohjelma_fi.pdf

Viljamaa, M-L. 2003. Neuvola tänään ja huomenna. Vanhemmuuden tukeminen, perhekeskeisyys ja vertaistuki. Viitattu 20.1.2011.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13356/9513914275.pdf?sequence=1>

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

INTERNET KYSELY MONIKKOPERHEILLE

Webropol - Mozilla Firefox
File Edit View History Bookmarks Tools Help
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
Most Visited Getting Started Latest Headlines
Webropol Webropol

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

HAMK
HAMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Vastaa seuraaviin kysymyksiin valitsemalla sopivin vaihtoehto:

Tiedot kyselyyn vastaajasta

Monikko-odottaja
 Monikko-odottajan puoliso
 Monikkoaisa
 Monikkoäiti
 Muu, mikä?

Asuinpaikka

Hämeenlinna
 Hattula
 Janakkala
 Forssa
 Muu, mikä?

Perheeseeni kuuluu (mikäli perheessäsi on esimerkiksi useammat kaksoset, vastaa kohtaan muut monikot, mitkä ja ilmoita myös lasten iät?)

Aviopuoliso / avopuoliso
 Kaksoset (ikä)
 Kolmoset (ikä)
 Neloset (ikä)
 Muut monikot, mitkä (ikä)?
 Lisäksi perheeseeni kuuluu muita lapsia, jotka ovat iältään:

Done

Webropol - Mozilla Firefox
 File Edit View History Bookmarks Tools Help
 http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
 avoin varhaiskasvatus

Muu, mikä?

Asuinpaikka

Hämeenlinna
 Hattula
 Janakkala
 Forssa
 Muu, mikä?

Perheeseeni kuuluu (mikäli perheessäsi on esimerkiksi useammat kaksoset, vastaa kohtaan muut monikot, mitkä ja ilmoita myös lasten iät?)

Aviopuoliso / avopuoliso
 Kaksoset (ikä)
 Kolmoset (ikä)
 Neloset (ikä)
 Muut monikot, mitkä (ikä)?
 Lisäksi perheeseeni kuuluu muita lapsia, jotka ovat iältään:

Kuulun Suomen monikkoperheet ry:n jäsenyhdistykseen?

Kyllä
 En

Seuraava -->

Webropol - Mozilla Firefox
 File Edit View History Bookmarks Tools Help
 http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
 avoin varhaiskasvatus

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

HAMK
 HAMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Seuraavissa kysymyksissä voit valita useamman vaihtoehdon. Vaihtoehtojen lopussa on kohta muuta, mitä?, johon voit ideoida vapaasti tai tarkentaa valintojasi.

Mikäli olet jo osallistunut Nipsulan toimintaan valitse ne toiminnot, joita haluaisit nykyisen toiminnan lisäksi.

Toivoisin seuraavaa toimintaa Nipsulassa?

Vertaistukiryhmä monikkoperheille
 Lastenhoitoa (lapsiparkki)
 Retket koko perheelle
 Isäryhmä
 Äitiyryhmä
 Parisuhderyhmä monikkovanhemmille
 Asiantuntijaluentoja
 Äiti-lapsiryhmä. Mikäli sinulla on ideoita ryhmän sisälloksi, voit kirjoittaa niitä tähän:

 Isä-lapsiryhmä. Mikäli sinulla on ideoita ryhmän sisälloksi, voit kirjoittaa niitä tähän:

 Muuta, mitä?
 En toivo Nipsulassa järjestettävää toimintaa

<- Edellinen   Seuraava -->

Webropol - Mozilla Firefox
File Edit View History Bookmarks Tools Help
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
avoin varhaiskasvatus

Webropol

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

HAMK
HAMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Toivoisin seuraavaa lapsille suunnattua toimintaa Nipsulassa?

- Kerhotoiminta
- Harrastekerhot
- Retket
- Iltapäivätoimintaa koululaisille
- Halutessasi voit ehdottaa aihepiiriä lapsille järjestettävään toimintaan (esim. musiikki, liikunta):
- Muuta, mitä?
- En toivo lapsille järjestettävää toimintaa Nipsulassa

Done

Webropol - Mozilla Firefox
File Edit View History Bookmarks Tools Help
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
avoin varhaiskasvatus

Webropol

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

HAMK
HAMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Haluaisin saada Nipsulasta tietoa seuraavista aihepiireistä?

- Monikkoraskauteen liittyvät asiat
- Monikkolasten synnytys
- Monikkolasten imetyks
- Monikkolasten kehitys
- Tietoa lasten yksilöllisyyden tukemisesta
- Murrosikä
- Erityistä tukea tarvitsevat lapset
- Tietoa liittyen omaan jaksamiseen
- Vanhemmuus
- Rahaalliset tuet
- Monikkoperheille suunnatut palvelut
- Muu, mikä?
- En koe tarvitsevani Nipsulasta tiedollista tukea

Done

Webropol - Mozilla Firefox
File Edit View History Bookmarks Tools Help
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
Most Visited Getting Started Latest Headlines

Webropol x Webropol x

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

HAMK
HAMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto

Kenen kanssa ja milloin haluaisit osallistua Nipsulassa järjestettävään...

Tapahtumaan

- Yhdessä perheenä
- Ilman lapsia
- Lasten kanssa
- Puolison kanssa
- Toivoisin, että lastenhoito paikalla olisi järjestetty

Aamulla

Päivällä

Illalla

Viikolla

Viikonloppuna

En ole kiinnostunut Nipsulassa järjestettävistä tapahtumista

Luento

- Yhdessä perheenä
- Ilman lapsia
- Lasten kanssa
- Puolison kanssa
- Toivoisin, että lastenhoito paikalla olisi järjestetty

Aamulla

Päivällä

Done

Webropol - Mozilla Firefox
File Edit View History Bookmarks Tools Help
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
Most Visited Getting Started Latest Headlines

Webropol x Webropol x

Luento

- Yhdessä perheenä
- Ilman lapsia
- Lasten kanssa
- Puolison kanssa
- Toivoisin, että lastenhoito paikalla olisi järjestetty

Aamulla

Päivällä

Illalla

Viikolla

Viikonloppuna

En ole kiinnostunut Nipsulassa järjestettävistä luennoista

Ryhmään

- Yhdessä perheenä
- Ilman lapsia
- Lasten kanssa
- Puolison kanssa
- Toivoisin, että lastenhoito paikalla olisi järjestetty

Aamulla

Päivällä

Illalla

Viikolla

Viikonloppuna

En ole kiinnostunut Nipsulassa järjestettävistä ryhmistä

Edellinen Suoraa

Done

Webropol - Mozilla Firefox
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
avoin varhaiskasvatus

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

HAMK
HAMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Valitse sopivin vaihtoehto

Onko sinulla aiempaa tietoa Nipsulasta?

- Olen osallistunut Nipsulan maanantain tai torstain ryhmään
- Olen osallistunut muuhun Nipsulan järjestämään toimintaan
- Olen nähnyt Nipsulan mainoksen Neuvolassa
- Olen kuullut Nipsulasta jostain muualta, mistä?
- Kuulen Nipsulasta nyt ensimmäistä kertaa

Done

Webropol - Mozilla Firefox
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
avoin varhaiskasvatus

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

HAMK
HAMEEN AMMATTIKORKEAKOULU

Valitse yksi tai useampi vaihtoehto.

Millä tavoin tieto Nipsulan toiminnasta tavoittaisi sinut parhaiten?

- Neuvolan kautta
- Internetissä
- Lehti-ilmoituksella
- Päivähoidon kautta
- Muuta kautta, mitä?

Done

Webropol - Mozilla Firefox
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
avoin varhaiskasvatus

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

Haluaisimme vielä lopuksi sinun ideoivan vapaasti Nipsulan toimintaa.

Mitä toiveita sinulla olisi Nipsulan kaltaisen avoimen varhaiskasvatustoiminnan suhteen? Esimerkiksi millaista toimintaa tiloissa järjestettäisiin ja keitä siellä olisi? Minkälaisissa tiloissa toimintaa järjestettäisiin? Ideoi vapaasti:

Nipsula mahdollistaa myös vanhempien ja lasten osallistumisen toiminnan toteuttamiseen ja suunnitteluun. Haluaisitko sinä esimerkiksi ohjata jonkinlaista ryhmää tai kenties ideoida tapahtumia tai osallistua niiden järjestämiseen?

<- Edellinen   Seuraava ->

Webropol - Mozilla Firefox
http://www.webropol.com/Pages/Clients/preview.aspx?id=452206
avoin varhaiskasvatus

KYSELY MONIKKOPERHEILLE

Muuta aiheeseen liittyvää, jonka haluaisit vielä sanoa:

Kiitos vastauksistasi!
Painamalla läheta-painiketta vastauksesi tallennetaan ja sinut ohjataan Nipsulan sivuille!

<- Edellinen   Läheta

SAATEKIRJE KYSELYYN

Arvoisa vastaanottaja!

Olemme kaksi sosionomiopiskelijaa Hämeen ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä liittyen monikkoperheisiin. Nyt tarvitsimme apuasi opinnäytetyömme aineiston keräämiseen kyselylomakkeen avulla.

Kyselyn tavoitteena on kartoittaa yleisesti monikkoperheiden tiedon ja tuen tarpeita Kanta-Hämeessä sekä ideoida uutta toimintaa Hämeen ammattikorkeakoulun avoimeen varhaiskasvatustoimintaan, Nipsulaan, jossa kokoontuu joka maanantai monikkoperheiden ryhmä. Nipsula toimii Hämeen ammattikorkeakoulun Lahdensivun kampuksella, Ainola rakennuksessa. Osoite on Lahdensivuntie 5, Hämeenlinna.

Nipsula tarjoaa hyvät puitteet erilaisen toiminnan järjestämiseen elämysluokkineen sekä liikuntasaleineen. Toiminnassa voitaisiin myös hyödyntää Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijoita, joista Nipsulan kanssa samassa rakennuksessa opiskelevat mm. terveydenhoitajaopiskelijat sekä sosionomit. Mahdollisuuksia toiminnan järjestämiselle on siis paljon mutta tärkeää on nyt Teidän mielipiteenne ja ideanne!

Kyselyyn vastataan nimettömänä ja sen täyttämiseen menee muutama minuutti. Se sisältää valmiita vastausvaihtoehtoja sekä joitakin avoimia kysymyksiä.

Kyselyyn voivat vastata kaikki monikkovanhemmat mukaan lukien lastaan odottavat monikkoisät ja monikkoäidit. Kyselyn olemme rajanneet koskemaan vain Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alueella asuvia monikkoperheitä.

Kyselyyn pääset sähköpostiisi saapuneen linkin kautta.

Mikäli Sinulla herää kysymyksiä kyselyyn tai opinnäytetyöhömmme liittyen, voit lähettää meille sähköpostia osoitteeseen

johanna.kero@student.hamk.fi tai sirja.myller@student.hamk.fi

Terveisin,
sosionomiopiskelijat
Johanna Kero ja Sirja Myller

